

Податок на додану вартість

Основні зміни, внесені законодавством з 01.01.2017 з ПДВ

З 01.01.2017 набрали чинності Закони України від 06.12.2016 №1774-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (далі – Закон №1774), від 20.12.2016 №1791-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році» (далі – Закон №1791) та №1795-VIII «Про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо підтримки літакобудівної галузі» (далі – Закон №1795), від 21.12.2016 №1797-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» (далі – Закон №1797).

Законами внесено зміни у частині адміністрування податку на додану вартість (далі – ПДВ); акцизного податку; податку на прибуток підприємств; трансфертного ціноутворення, податку на доходи фізичних осіб; єдиного податку (спрощена система оподаткування); податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; транспортного податку; плати за землю; екологічного податку і рентної плати та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, зокрема:

Так, зокрема, з ПДВ:

- передбачено механізм зупинення органами Державної фіскальної служби України (далі – ДФС) реєстрації «ризикових» податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі – ЄРПН) та відновлення реєстрації за умови надання платником відповідних пояснень та доказів (з 1 квітня по 1 липня 2017 року працюватиме у тестовому режимі);

- бюджетне відшкодування ПДВ здійснюватиметься органами казначейства автоматично за єдиним реєстром у хронологічному порядку надходження заявок без попереднього висновку органів ДФС (але після того, як запрацює механізм зупинення «ризикових» податкових накладних);

- збільшено до 365 днів строк реєстрації податкових накладних та удосконалено механізм застосування штрафних санкцій;

- доповнено перелік реквізитів податкової накладної кодом УКТ ЗЕД;

- помилки у реквізитах податкових накладних, які не заважають ідентифікувати операцію, не будуть підставами для відмови у реєстрації;

- скасовано застосування спецрежиму ПДВ для сільгоспідприємств та передбачено перехідні норми для колишніх спецрежимників, а саме:

- термін закриття рахунків у Системі електронного адміністрування ПДВ – з дня, наступного за граничним терміном сплати податкових зобов'язань за грудень 2016 року, для платників, які обрали квартальний податковий період, - за четвертий квартал 2016 року;

- реєстрація податкових накладних та/або розрахунків коригування до податкових накладних у ЄРПН, складених спецрежимниками, за операціями з постачання сільськогосподарських товарів/послуг, має бути здійснена не пізніше 15 січня 2017 року;

- сума від'ємного значення за операціями з постачання сільськогосподарських товарів/послуг, сформована спецрежимниками за результатами звітного (податкового) періоду за грудень 2016 року (4-й квартал 2016 року), переноситься до податкової звітності наступного звітного (податкового) періоду, у якій відображаються розрахунки з бюджетом.

Звертаємо увагу, що Закон №1774 опубліковано у газеті «Голос України» від 27.12.2016 №248, Закони №1791, №1795 та №1797 опубліковані у газеті «Голос України» від 31.12.2016 №251.

Сільськогосподарські підприємства підлягають реєстрації платниками ПДВ на загальних підставах з 1 січня 2017 року

З 1 січня 2017 року втрачає чинність стаття 209 Податкового кодексу України, яка регламентує спеціальний режим оподаткування діяльності у сфері сільського та лісового господарства, а також рибальства. Про це нагадає відділ обслуговування платників Головного управління ДФС в Івано-Франківській області.

У зв'язку з цим, сільськогосподарські підприємства – платники ПДВ із вказаної дати переходять із спеціального режиму на загальну систему оподаткування ПДВ та виключаються з реєстру суб'єктів спеціального режиму.

Що необхідно знати про реєстрацію платником ПДВ

Будь яка особа, що проводить або планує проводити підприємницьку діяльність може або зобов'язана зареєструватись платником податку на додану вартість.

Податковим кодексом, статтею 181, визначено умови для реєстрації особи як платника ПДВ, відповідно до якої реєстрація особи може здійснюватись як в обов'язковому порядку так і за добровільним рішенням.

Водночас будь-яких винятків та/або особливостей щодо реєстрації окремих категорій осіб платниками ПДВ чинним законодавством не передбачено.

Під обов'язкову реєстрацію як платника податку на додану вартість підпадає особа у якої загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню, у тому числі з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі, нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12 календарних місяців сукупно перевищує 1 млн грн (без урахування ПДВ).

До загального обсягу операцій з постачання товарів/послуг для цілей реєстрації особи як платника ПДВ належать операції, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою ПДВ, ставкою 7 %, нульовою ставкою ПДВ та звільнені від оподаткування ПДВ. При цьому обсяг операцій, що не об'єктом оподаткування ПДВ, при обрахунку загального обсягу операцій з постачання товарів/послуг не включається.

Для здійснення обов'язкової реєстрації як платника ПДВ особа не пізніше 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем в якому вперше досягнуто зазначеного вище обсягу оподаткованих операцій з постачання товарів/послуг, повинна подати до контролюючого органу за своїм місцезнаходженням (місцем проживання) реєстраційну заяву платника ПДВ за встановленою формою.

При цьому звертаємо увагу, що будь-яка особа, яка підпадає обов'язковій реєстрації як платник ПДВ у випадках та в порядку, передбачених Податковим кодексом, але не подала до контролюючого органу заяву, несе відповідальність за не нарахування або несплату ПДВ на рівні зареєстрованого платника податку на додану вартість без права нарахування податкового кредиту та отримання бюджетного відшкодування податку.

Лист ДФС України від 23.12.2016 №40753/7/99-99-15-03-01-17 "Щодо формування податкового кредиту з ПДВ"

Державна фіскальна служба України у зв'язку із численними запитами платників ПДВ щодо порядку формування податкового кредиту з ПДВ на підставі рахунку, що виставляється платнику податку за послуги, вартість яких визначається за показниками приладів обліку, повідомляє.

Щодо підстав для формування податкового кредиту

Згідно з підпунктом "а" пункту 198.1 статті 198 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) до складу податкового кредиту відносяться суми податку, сплачені/нараховані у разі здійснення платником податку операцій з придбання або виготовлення товарів (у тому числі в разі їх ввезення на митну територію України) та послуг.

Відповідно до пункту 201.10 статті 201 ПКУ при здійсненні операцій з постачання товарів/послуг платник податку – продавець товарів/послуг зобов'язаний в установлені терміни скласти податкову накладну, зареєструвати її в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі – ЄРПН) та надати покупцю за його вимогою.

Податкова накладна, складена та зареєстрована в ЄРПН платником податку, який здійснює операції з постачання товарів/послуг, є для покупця таких товарів/послуг підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту.

Крім того, підставою для нарахування сум податку, що відносяться до складу податкового кредиту без отримання податкової накладної, можуть бути документи, визначені у пункті 201.11 статті 201 ПКУ, зокрема, рахунок, який виставляється платнику податку за надані послуги, вартість яких визначається за показниками приладів обліку, що містить загальну суму платежу, суму податку та податковий номер продавця.

Отже, податковий кредит може бути сформований платником податку без отримання податкової накладної на підставі рахунку за послуги, виставленого їх постачальником, при дотриманні таких обов'язкових умов:

постачається послуга (а не товар);

вартість послуг має визначитися за показниками приладів обліку;

рахунок повинен містити загальну суму платежу, суму податку та податковий номер продавця (постачальника) таких послуг.

Щодо застосування пункту 201.11 статті 201 ПКУ у разі постачання житлово-комунальних послуг

Підпунктом 14.1.191 пункту 14.1 статті 14 ПКУ визначено, що з метою застосування терміна "постачання товарів" електрична та теплова енергія, газ, пара, вода, повітря охолоджене чи кондиційоване, вважаються товаром.

Водночас основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг, визначено Законом України від 24 червня 2004 року № 1875-IV "Про житлово-комунальні послуги" (далі – Закон № 1875).

Згідно з пунктом 1 статті 1 Закону № 1875 житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил.

Статтею 13 Закону № 1875 операції з централізованого постачання холодної води, централізованого постачання гарячої води, водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), газо- та електропостачання, централізованого опалення, тобто операції з постачання таких товарів як електрична та теплова енергія, газ, вода віднесено до категорії житлово-комунальних послуг.

Господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання, регулюються Господарським кодексом України (далі – ГКУ).

Статтею 67 ГКУ встановлено, що відносини підприємства з іншими підприємствами, організаціями, громадянами в усіх сферах господарської діяльності здійснюються на основі договорів.

Згідно з пунктом 3 статті 20 Закону № 1875 споживач зобов'язаний укласти договір на надання житлово-комунальних послуг, підготовлений виконавцем таких послуг на основі типового договору.

Отже, якщо договором передбачено постачання послуг, зокрема з водопостачання, водовідведення, газо- та електропостачання, теплопостачання, тощо, вартість яких визначається за показниками приладів обліку, та рахунок, виставлений їх постачальником, містить загальну суму платежу, суму податку та податковий номер постачальника таких послуг, то на підставі такого рахунку отримувачем таких послуг може бути сформовано податковий кредит без отримання податкової накладної.

Щодо звітного періоду формування податкового кредиту

Згідно з пунктом 198.2 статті 198 ПКУ датою віднесення сум податку до податкового кредиту вважається дата тієї події, що відбулася раніше:

дата списання коштів з банківського рахунка платника податку на оплату товарів/послуг;

дата отримання платником податку товарів/послуг.

Для товарів/послуг, постачання (придбання) яких контролюється приладами обліку, факт постачання (придбання) таких товарів/послуг засвідчується даними обліку.

Отже, при формуванні податкового кредиту на підставі рахунку, що виставляється платнику податку за послуги, вартість яких визначається за показниками приладів обліку, дата формування податкового кредиту згідно з пунктом 198.2 статті 198 ПКУ визначається за датою складання такого рахунку або за датою списання коштів з банківського рахунка платника податку в оплату таких послуг ("перша подія").

Щодо звітного періоду формування податкового кредиту на підставі рахунку за послуги, вартість яких визначається за показниками приладів обліку, платниками, які використовують "касовий метод" формування податкового кредиту.

Відповідно до підпункту 14.1.266 пункту 14.1 статті 14 ПКУ касовий метод для цілей оподаткування ПДВ – це метод податкового обліку, за яким дата виникнення податкових зобов'язань визначається як дата зарахування (отримання) коштів на банківський рахунок (у касу) платника податку або дата отримання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) ним товарів (послуг), а визначається як дата списання коштів з банківського рахунку (видачі з каси) платника податку або дата надання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів (послуг).

Отже датою формування податкового кредиту на підставі рахунку за послуги, вартість яких визначається за показниками приладів обліку, для платників податку, які використовують "касовий метод" формування податкового кредиту, є дата списання коштів з банківського рахунку (видачі з каси) платника податку або дата надання інших видів компенсацій вартості таких поставлених йому послуг.

Відповідно до пункту 198.6 статті 198 ПКУ у разі, якщо платник податку не включив у відповідному звітному періоді до податкового кредиту суму податку на додану вартість на підставі отриманих податкових накладних, зареєстрованих в ЄРПН, таке право зберігається за ним протягом 365 календарних днів з дати складення податкової накладної.

Зазначене правило не поширюється на інші документи, перераховані у пункті 201.11 статті 201 ПКУ, які згідно з нормами ПКУ є підставою для формування податкового кредиту (зокрема на рахунки за послуги, вартість яких визначається за показниками приладів обліку).

Враховуючи зазначене, якщо платником ПДВ у періодах виникнення права на податковий кредит не були включені до складу податкового кредиту суми ПДВ на підставі рахунку за послуги, вартість яких визначається за показниками приладів обліку, то зазначені суми податку можуть бути включені платником до складу податкового кредиту шляхом подання за звітні періоди, в яких виникло таке право, уточнюючих розрахунків (з урахуванням строків давності, передбачених статтею 102 ПКУ) за правилами, встановленими статтею 50 ПКУ для самостійного виправлення помилок, допущених у раніше поданій звітності.

Щодо обов'язку реєстрації податкової накладної постачальником послуг.

Як зазначалося вище, при здійсненні операцій з постачання товарів/послуг платник податку – продавець товарів/послуг зобов'язаний в установлені терміни скласти податкову накладну та зареєструвати її в ЄРПН.

Факт формування податкового кредиту отримувачем послуг, вартість яких визначається за показниками приладів обліку, на підставі рахунку, виставленого постачальником таких послуг, не звільняє такого постачальника від обов'язку зареєструвати в ЄРПН податкову накладну, складену за операцією з постачання таких послуг.

При цьому після реєстрації в ЄРПН такої податкової накладної сума ПДВ, зазначена у ній, не може бути включена отримувачем послуг до складу податкового кредиту, оскільки податковий кредит за операцією з постачання (отримання) таких послуг уже було сформовано на підставі рахунку, виставленого постачальником послуг.

Які можуть бути підстави для відмови контролюючим органом в реєстрації платником ПДВ?

Згідно із п. 183.8 ст. 183 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) контролюючий орган відмовляє в реєстрації особи як платника податку, якщо за результатами розгляду реєстраційної заяви та/або поданих документів встановлено, що особа або не відповідає вимогам, визначеним ст. 180, п. 181.1 ст. 181, п. 182.1 ст. 182 та п. 183.7 ст. 183 ПКУ, або якщо існують обставини, які є підставою для анулювання реєстрації згідно із ст. 184 ПКУ, а також якщо при поданні реєстраційної заяви чи визначенні бажаного (запланованого) дня реєстрації не дотримано порядок та строки (терміни), встановлені п.п. 183.1, 183.3 - 183.7 ст. 183 ПКУ.

Який порядок формування податкового кредиту власником автомобіля у разі проведення його ремонту за рахунок страхових виплат від страхової компанії, що виплачуються страховою компанією безпосередньо на рахунок виконавця ремонтних робіт?

Виплата страховою компанією страхових платежів не є об'єктом оподаткування ПДВ.

При цьому відповідно до п.п. «б» п. 185.1 ст. 185 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) послуги з ремонту автомобіля є об'єктом оподаткування ПДВ, а тому особа, що виконує ремонт автомобіля, відповідно до п. 187.1 ст. 187 ПКУ на дату, що сталася раніше (отримання страхового платежу в рахунок оплати вартості ремонту автомобіля або фактичного надання послуг по ремонту автомобіля) визначає податкові зобов'язання з ПДВ, виходячи з договірної вартості ремонту, та зобов'язана скласти та зареєструвати в ЄРПН податкову

накладну за такою операцією.

Власник автомобіля при отриманні послуг з ремонту автомобіля, оплата за які здійснюється страховою компанією, відносить до податкового кредиту суму ПДВ за такою операцією (на підставі належним чином складеної та зареєстрованої в ЄРПН податкової накладної) та в тому ж звітному періоді визначає податкові зобов'язання на підставі п. 198.5 ст. 198 ПКУ, оскільки платіж за ремонт автомобіля був сплачений не ним, а страховою компанією.

У яких випадках необхідно визнавати умовне постачання товарів та необоротних активів при анулюванні реєстрації платника ПДВ?:

Відповідно до п.184.7 ст.184 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року №2755-VI із змінами та доповненнями якщо товари/послуги, необоротні активи, суми податку по яких були включені до складу податкового кредиту, не були використані в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності, такий платник податку в останньому звітному (податковому) періоді не пізніше дати анулювання його реєстрації як платника податку зобов'язаний визначити податкові зобов'язання по таких товарах/послугах, необоротних активах виходячи із звичайної ціни відповідних товарів/послуг чи необоротних активів, крім випадків анулювання реєстрації як платника податку внаслідок реорганізації платника податку шляхом приєднання, злиття, перетворення, поділу та виділення відповідно до закону.

Яким чином виправити помилку платнику податку, який при здійсненні операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою, склав податкову накладну на операції з постачання товарів/послуг, які оподатковуються за ставкою 0 відсотків, при умові, що в податковій звітності вказана операція відображена правильно?

З метою виправлення помилки платник податку повинен скласти розрахунок коригування до податкової накладної, в якому у полі «Дата складання» вказати дату, на яку було виявлено помилку, та у табличній частині зі знаком «-» вказати обсяг операцій з постачання товарів/послуг, що був оподаткований за ставкою 0 відсотків, та зі знаком «+» відобразити обсяг операцій, що підлягає оподаткуванню за ставкою 20 відсотків. Такий розрахунок коригування підлягає обов'язковій реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних.

Чи має право сільськогосподарське підприємство, реєстрацію якого анульовано, на використання коштів, які залишились на спеціальному рахунку, відкритому в установі банку?

Відповідно до п. 209.12 ст. 209 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) сільськогосподарське підприємство виключається з реєстру суб'єктів спеціального режиму оподаткування у разі, коли:

а) підприємство подає заяву про зняття його з реєстрації як суб'єкта спеціального режиму оподаткування та/або про його реєстрацію як платника зазначеного податку на загальних підставах;

б) підприємство підлягає реєстрації як платник податку на загальних підставах;

в) щодо підприємства прийняте рішення про припинення шляхом ліквідації або реорганізації.

Пунктом 2 Порядку акумуляування сільськогосподарськими підприємствами сум податку на додану вартість на спеціальних рахунках, відкритих у банках та/або органах, які здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2011 року № 11 із змінами і доповненнями (далі – Порядок № 11), визначено, що у разі анулювання реєстрації сільськогосподарського підприємства як платника податку на додану вартість на загальних підставах або виключення такого підприємства з реєстру суб'єктів спеціального режиму оподаткування його додаткові рахунки в системі електронного адміністрування податку на додану вартість, зазначені в абзацах третьому - п'ятому цього пункту (далі - додаткові електронні рахунки), на яких відсутні кошти, закриваються не раніше робочого дня, що настає за днем такого анулювання/виключення.

Відповідно до п. 4 Порядку № 11 сума, що акумулюється на спеціальному рахунку, не підлягає вилученню до державного бюджету і використовується сільськогосподарським підприємством відповідно до п. 209.2 ст. 209 ПКУ, а починаючи з 1 січня 2017 р. перераховується на поточний рахунок сільськогосподарського підприємства.

У разі нецільового використання суми податку на додану вартість сільськогосподарське підприємство несе відповідальність відповідно до законодавства.

Враховуючи зазначене, якщо у сільськогосподарського підприємства, реєстрацію якого як суб'єкта спеціального режиму оподаткування анульовано, на спеціальному рахунку, відкритому в установі банку, залишились кошти, таке підприємство має право використати їх за цільовим призначенням.

В які терміни особа, реєстрацію платника ПДВ якої анульовано, повинна сплатити ПДВ на електронний рахунок?

Суми ПДВ, зазначені в податковій декларації з ПДВ, що подана особою за наслідками останнього звітного (податкового) періоду, перераховуються Казначейством до бюджету з електронного рахунка платника податку не пізніше останнього дня строку, встановленого для самостійної сплати податкових зобов'язань.

При цьому, якщо залишок коштів на електронному рахунку недостатній для сплати до бюджету узгоджених податкових зобов'язань, то особа, реєстрація платника ПДВ якої анульовано, зобов'язана протягом 10

календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку для подання податкової декларації, перерахувати з власного поточного рахунка на електронний рахунок необхідну суму коштів незалежно від того, залишатиметься особа зареєстрованою як платник цього податку на день сплати такої суми чи ні.

Який порядок оподаткування ПДВ операцій за договорами поставки товарів/послуг, за якими контрагентами було здійснено постачання товарів/послуг, розрахунки за які здійснюються шляхом зарахування зустрічних однорідних вимог, у тому числі платником, який застосовує касовий метод податкового обліку?

Припинення зобов'язань шляхом зарахуванням зустрічних однорідних вимог не змінює визначені податкові зобов'язання/податковий кредит контрагентів які визначають дати виникнення податкових зобов'язань/податкового кредиту за першою подією.

Якщо зарахування зустрічних однорідних вимог проведено платником податку, який застосовує касовий метод податкового обліку, то таке зарахування є отриманням інших видів компенсацій вартості поставлених товарів/послуг.

При цьому такий платник податку на дату проведення зарахування зустрічних однорідних вимог визначає податкові зобов'язання за поставленими товарами/послугами та відповідно податковий кредит за отриманими товарами/послугами (за умови дотримання інших вимог Податкового кодексу України щодо формування податкового кредиту).

Як оподатковується ПДВ операція з отримання/перерахування коштів як відшкодування збитків за пошкоджене (знищене, або втрачене) майно?

Кошти, що надходять платнику ПДВ на його банківський рахунок як відшкодування збитків за пошкоджене або знищене майно, розцінюються як компенсація вартості такого майна та відповідно включаються до бази оподаткування ПДВ і підлягають оподаткуванню ПДВ на загальних підставах з нарахуванням податкових зобов'язань з ПДВ.

Який порядок оподаткування ПДВ операцій з надання послуг з гарантійного ремонту товару?

Операції платника податку з надання послуг із проведення гарантійного ремонту товарів є об'єктом оподаткування ПДВ. База оподаткування таких операцій визначається виходячи із вартості таких послуг, які оплачуються виробником товарів, щодо яких проводився гарантійний ремонт.

Як оподатковуються операції з безоплатного забезпечення працівників платника податку спецхарчуванням (молоком)?

Якщо забезпечення спецхарчуванням здійснюється за ініціативи роботодавця, то така операція є операцією з продажу такого спецхарчування, яка є об'єктом оподаткування ПДВ та при здійсненні якої ПДВ нараховується у загальнозстановленому порядку.

Якщо здійснюється обов'язкове забезпечення працівників спецхарчуванням, суми ПДВ, нараховані (сплачені) платником податку у зв'язку з придбанням спецхарчування, зокрема, молока, включаються до складу податкового кредиту за умови наявності відповідного документального підтвердження.

При цьому, якщо вартість зазначеного спецхарчування включається до вартості товарів/послуг, операції з постачання яких є об'єктом оподаткування та пов'язані з отриманням доходів, дані товари визнаються такими, що призначаються для використання/використані в господарській діяльності, і додаткового нарахування податкових зобов'язань за правилами, встановленими п. 198.5 ст. 198 Податкового кодексу України, не здійснюється.

Який порядок оподаткування ПДВ операцій за договором товарного кредиту?

Якщо сторони укладають договори купівлі-продажу на умовах товарного кредиту, що передбачає відстрочення остаточних розрахунків на визначений строк та під процент, то незалежно від наявності боргового інструменту та форми розрахунків за такі товари база оподаткування ПДВ у продавця таких товарів (робіт, послуг) визначається виходячи з договірної вартості цих товарів, збільшеної на загальну суму процентів, визначених договором.

Який порядок оподаткування ПДВ операції з постачання маркетингових послуг?

Відповідно до пп. 14.1.108 п. 14.1 ст. 14 р. I Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року №2755-VI (далі – ПКУ) маркетингові послуги (маркетинг) - послуги, що забезпечують функціонування діяльності платника податків у сфері вивчення ринку, стимулювання збуту продукції (робіт, послуг), політики цін, організації та управління руху продукції (робіт, послуг) до споживача та післяпродажного обслуговування споживача в межах господарської діяльності такого платника податків. До маркетингових послуг належать, у тому числі: послуги з розміщення продукції платника податку в місцях продажу, послуги з вивчення, дослідження та аналізу споживчого попиту, внесення продукції (робіт, послуг) платника податку до інформаційних баз продажу, послуги зі збору та розповсюдження інформації про продукцію (роботи, послуги);

Згідно із пп. «б» п. 185.1 ст. 185 р. V ПКУ об'єктом оподаткування ПДВ є операції платників податку з постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, відповідно до ст. 186 ПКУ. Місцем постачання послуг відповідно до п. 186.4 ст. 186 р. V ПКУ є місце реєстрації постачальника, крім операцій, зазначених у п. 186.2 і п. 186.3 цієї статті. Враховуючи вищевикладене, операція з постачання

платником ПДВ маркетингових послуг є об'єктом оподаткування ПДВ, незалежно від того кому вони надаються резиденту чи нерезиденту.

Податок на прибуток

За якою формою складають звітність неприбуткові установи та організації за результатами 2016 року?

Звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 17.06.2016 № 553 (далі – Звіт № 553), подається неприбутковими підприємствами, установами, організаціями (далі – неприбуткові організації), які не є платниками податку на прибуток підприємств відповідно до п. 133.4 ст. 133 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) та внесені контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій, у строки, передбачені для подання податкової декларації з податку на прибуток підприємств (п. 46.2 ст. 46 ПКУ).

Неприбуткові організації, які не порушували вимог ПКУ, подають звіт за базовий податковий (звітний) період – календарний рік протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року. При цьому такі неприбуткові організації Звіт № 553 за звітні податкові періоди, що дорівнюють «І квартал», «Півріччю», «Трьом кварталам», не подають.

Подання фінансової звітності разом зі Звітом № 553 здійснюється за бажанням неприбуткової організації. При цьому у відповідних клітинках поля «Відомості про одночасне подання до Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації форм фінансової звітності» основної частини Звіту № 553 робиться позначка «+» про подання відповідних форм фінансової звітності.

Вказані роз'яснення надані листом ДФС від 17.10.2016 № 33649/7/99-99-15-02-01-17 «Про затвердження форми Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації».

За яких умов житлово-будівельні кооперативи включають до Реєстру неприбутківців

Житлово-будівельні кооперативи можуть бути віднесені до неприбуткових організацій, що відповідають вимогам п. 133.4 ПКУ і не є платниками податку, з першого числа місяця, наступного за місяцем, у якому відповідно до закону здійснено прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом житлового будинку й такий житловий будинок споруджувався або придбався житлово-будівельним (житловим) кооперативом (пп. 133.4.6 ПКУ). Однак відсутність засвідчених підписом керівника чи представника такого кооперативу та скріплених печаткою (за наявності) копій документів, що підтверджують дату прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом житлового будинку й факту спорудження або придбання такого будинку житлово-будівельним (житловим) кооперативом не дає підстав для включення до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Як формуються доходи та видатки, що зазначаються неприбутковими установами (організаціями) у Звіті про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації?

Форма Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації затверджена наказом Міністерства фінансів України від 17.06.2016 № 553 (далі – Звіт № 553), в якій згруповано всі види отриманих доходів неприбуткової організації без виділення доходів за окремими ознаками неприбутковості.

Форма Звіту № 553 передбачає, зокрема заповнення лише тих показників, які відображають особливості діяльності неприбуткової організації в залежності від закону, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації.

Дані, наведені у Звіті № 553, повинні ґрунтуватися на даних бухгалтерського обліку та відповідати вимогам щодо складання податкової звітності.

Частину I Звіту № 553 заповнюють всі неприбуткові організації незалежно від того, дотримались вони вимог, визначених п. 133.4 ст. 133 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями, чи ні.

У рядках 1.1 – 1.16 Звіту № 553 відображаються доходи, одержані неприбутковими організаціями, а у рядках 2.1 – 2.6 Звіту № 553 – суми видатків.

При цьому у зазначених рядках показники заповнюються з урахуванням особливості діяльності неприбуткової організації відповідно до закону, що регулює діяльність такої неприбуткової організації.

Чи подається Звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації відокремленими підрозділами неприбуткових установ, у тому числі які були внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій станом на 01.01.2016?

Відокремлені підрозділи, внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій станом на 01.01.2016, мають подавати Звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації, форма якого затверджена наказом Міністерства фінансів України від 17.06.2016 № 553, за базовий податковий (звітний) період – календарний рік протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

Яку звітність має подати до органів ДФС платник податку на прибуток підприємств, який протягом звітного періоду отримав (втратив) право на застосування особливих правил оподаткування прибутку як неприбуткова організація?

Платник податку на прибуток, який протягом звітного року включений до Реєстру неприбуткових організацій та установ, по закінченню цього звітного року має подати до органу ДФС Податкову декларацію з податку на прибуток підприємств, в якій відобразити дані податкового обліку за період застосування загальних правил оподаткування прибутку.

У разі недотримання неприбутковою організацією вимог, визначених п. 133.4 ст. 133 Податкового кодексу України, така неприбуткова організація зобов'язана подати у термін, визначений для місячного податкового (звітного) періоду, звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації за період з початку року по останній день місяця, в якому вчинено таке порушення, та зазначити суму самостійно нарахованого податкового зобов'язання з податку на прибуток. Податкове зобов'язання розраховується, виходячи із суми операцій нецільового використання коштів. Така неприбуткова організація виключається контролюючим органом з Реєстру неприбуткових установ та організацій.

З першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення, до 31 грудня податкового (звітного) року неприбуткова організація зобов'язана щоквартально подавати до контролюючого органу квартальну фінансову і податкову звітність (з наростаючим підсумком) з податку на прибуток та сплачувати податок у термін, визначений для квартального періоду.

Доходи та видатки, що зазначаються неприбутковими організаціями у Звіті, відображаються відповідно даних бухгалтерського обліку

У Звіті про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації згруповано всі види отриманих доходів неприбуткової організації без виділення доходів за окремими ознаками неприбутковості.

Форма Звіту передбачає заповнення лише тих показників, які відображають особливості діяльності неприбуткової організації в залежності від закону, що регулює її діяльність.

Дані, наведені у Звіті, повинні ґрунтуватися на даних бухгалтерського обліку та відповідати вимогам щодо складання податкової звітності.

Частина I Звіту заповнюють всі неприбуткові організації незалежно від того, дотримались вони вимог, визначених п. 133.4 ст. 133 Податкового кодексу чи ні.

У рядках 1.1 – 1.16 Звіту відображаються доходи, одержані неприбутковими організаціями, а у рядках 2.1 – 2.6 Звіту – суми видатків.

При цьому у зазначених рядках показники заповнюються з урахуванням особливості діяльності неприбуткової організації відповідно до закону, що регулює її діяльність.

Зокрема, у рядку 1.15 Звіту відображається загальна сума отриманих неприбутковою організацією безоплатних надходжень або надходжень у вигляді безповоротної фінансової допомоги чи добровільних пожертвувань.

Видатки неприбуткової організації щодо використаних безоплатних надходжень або надходжень у вигляді безповоротної фінансової допомоги чи добровільних пожертвувань відображаються у рядку 2.6.

Рядок 1.16 Звіту передбачений для відображення інших доходів, які не включені до рядків 1.1 – 1.15 Звіту.

Неприбуткові організації, які не порушували вимог Податкового кодексу України (ПКУ), подають звіт за базовий податковий (звітний) період - календарний рік протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року. Подання фінансової звітності разом зі Звітом здійснюється за бажанням неприбуткової організації.

Форма Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації затверджена наказом Міністерства фінансів України від 17.06.2016 № 553.

Чи необхідно платнику податку на прибуток сплачувати авансовий внесок у розмірі 2/9 податку на прибуток грошовими коштами, якщо в інтегрованій картці платника податку обліковується переплата з цього податку?

Якщо в інтегрованій картці платника податку обліковується переплата з податку на прибуток, то платник податку має право не сплачувати авансовий внесок у розмірі 2/9 податку на прибуток, нарахованого у податковій звітності за три квартали 2016 року, в межах цієї суми. Зарахування таких надміру сплачених грошових зобов'язань з податку на прибуток здійснюється у сплату авансового внеску в автоматичному режимі (без заяви платника).

Акциз

Про новачі в декларуванні акцизного податку

Державна фіскальна служба України листом від 09.12.2016 р. N 39423/7/99-99-15-03-03-17 повідомила, що з метою належного декларування податкових зобов'язань з акцизного податку, у зв'язку з прийняттям Закону України від 24 грудня 2015 року N 909 "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році", яким, зокрема, удосконалено адміністрування акцизного податку, Міністерством фінансів України прийнято наказ від 26.09.2016 N 841 "Про внесення змін до форми декларації акцизного податку та Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку", який зареєстровано у Міністерстві юстиції України за N 1365/29495 від 18.10.2016 (далі - наказ).

Наказом вносяться зміни до форми декларації акцизного податку (далі - Декларація) та Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 N 14, шляхом викладення їх у новій редакції.

Нова форма декларації складається із загальної частини, що містить обов'язкові реквізити платника акцизного податку, та шести розділів (А, Б, В, Г, Д, Е), що складаються платниками залежно від виду господарської діяльності, а також розділу, що заповнюється працівниками Державної фіскальної служби України після подання Декларації.

З метою уникнення помилок при заповненні платниками декларації акцизного податку з нумерації розділів Декларації вилучено літеру "Г", у зв'язку з чим розділ "Г" став розділом "Д", відповідно розділ "Д" став розділом "Е".

Зміни, внесені до форми Декларації, зумовлені такими змінами до Податкового кодексу України (далі - Кодекс), а саме:

віднесенням осіб, які реалізують пальне, до платників акцизного податку (пп. 212.1.15 п. 212.1 ст. 212 Кодексу);

визначенням об'єктом оподаткування операцій з реалізації будь-яких обсягів пального понад обсяги, що отримані від інших платників акцизного податку, що підтверджені зареєстрованими акцизними накладними в Єдиному реєстрі акцизних накладних (пп. 213.1.12 п. 213.1 ст. 213 Кодексу);

запровадженням системи електронного адміністрування реалізації пального (далі - СЕАРП) та електронної акцизної накладної (ст. ст. 231 - 232 Кодексу);

змінами у порядку обчислення акцизного податку з пального, при виробництві якого як сировина використані інші оподатковувані підакцизні товари (п. 217.6 ст. 217 Кодексу);

змінюючи одиниці виміру пального, на яке встановлено ставки акцизного податку, з кілограмів на літри, приведеного до температури 15° С (пп. 215.3.4 п. 215.3 ст. 215 Кодексу);

змінюючи ставки акцизного податку з роздрібною реалізацією пального з адвалорної (5 відс.) на специфічну - 0,042 євро за кожний літр реалізованого (відпущеного) товару (пп. 215.3.10 п. 215.3 ст. 215 Кодексу) та порядку обчислення податку з товарів (продукції), реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі, на які встановлені ставки податку в іноземній валюті;

змінюючи бази оподаткування тютюнових виробів, вироблених та ввезених на митну територію України (пп. 214.1.1 пп. 214.1.2 п. 214.1 ст. 214 Кодексу). Станом на сьогодні вартість реалізованого товару (продукції), виробленого на митній території України, за встановленими виробником максимальними роздрібними цінами та ввезеними на митну територію України, за встановленими імпортером максимальними роздрібними цінами на товари (продукцію), які він імпортує, обчислюється з урахуванням податку на додану вартість та акцизного податку.

Згідно з п. 46.6 ст. 46 Кодексу до визначення нових форм декларацій (розрахунків), які набувають чинності для складання звітності за податковий період, що настає за податковим періодом, у якому відбулося їх оприлюднення, є чинними форми декларацій (розрахунків), чинні до такого визначення.

Наказ набрав чинності з дня його офіційного опублікування, тобто 22.11.2016 (опубліковано 22.11.2016 в "Офіційному віснику України" N 90).

Відповідно до п. 46.1 ст. 46 Кодексу податкова декларація, розрахунок - це документ, що подається платником податків контролюючому органу у строки, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата податкового зобов'язання. Додатки до податкової декларації є її невід'ємною частиною.

Статтею 223 Кодексу встановлено, що базовий податковий період для сплати акцизного податку відповідає календарному місяцю.

Враховуючи норми частини другої п. 46.6 ст. 46 Кодексу, особи, визначені статтею 212 Кодексу як платники акцизного податку, вперше подають декларацію акцизного податку за новою формою **не пізніше 20 січня 2017** за грудень 2016 року.

Звертаємо увагу, що суттєво структура нової форми декларації, її розділів та додатків до неї не змінилась.

Основними нововведеннями є те, що Декларацію доповнено новими додатками: "Розрахунок суми акцизного податку з реалізації пального відповідно до підпункту 213.1.12 пункту 213.1 статті 213 Кодексу" (додаток 1¹) і "Заява про порушення особою, яка реалізує пальне, порядку заповнення та/або порядку реєстрації акцизної накладної / розрахунку коригування" (додаток 9, у зв'язку з чим додаток 9 попередньої редакції став додатком 10 нової форми).

Відповідно до змін, внесених до Кодексу, до платників акцизного податку віднесено осіб, які реалізують пальне (пп. 212.1.15 п. 212.1 ст. 212 Кодексу).

Об'єкт оподаткування для зазначених платників акцизного податку виникає у випадку, визначеному у пп. 213.1.12 п. 213.1 ст. 213 Кодексу. Розрахунок суми акцизного податку з реалізації пального здійснюється у Додатку 1¹ до Декларації.

Формою Розрахунку суми акцизного податку з реалізації пального передбачено зазначення залишків пального на початок звітного періоду шляхом перенесення його значення із попередньої звітності.

Обсяг залишків пального на початок звітного періоду (у цьому випадку на 01.12.2016) за відповідним кодом товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД (гр. 3 додатка 1¹ до Декларації) зазначається за даними СЕАРП. У подальших звітних періодах залишки пального переноситимуться із попередньої звітності.

Додаток 1¹ обов'язково заповнюється всіма платниками (юридичними та фізичними особами) акцизного податку з реалізації пального (в тому числі виробниками) незалежно від того, чи був у звітному періоді об'єкт оподаткування.

Сума податкового зобов'язання, визначена у Додатку 1¹ (гр. 20), переноситься до рядка В2, яким доповнено розділ В "Податкові зобов'язання з реалізації пального" Декларації.

Додаток 9 "Заява про порушення особою, яка реалізує пальне, порядку заповнення та/або порядку реєстрації акцизної накладної / розрахунку коригування" заповнюється особою, яка отримує пальне, та подається разом із Декларацією та копіями документів, передбачених пунктом 231.10 статті 231 розділу VI Кодексу, до

контролюючого органу за місцем обліку платника податків у строки, передбачені для подання податкової декларації.

У зв'язку з доповненням Кодексу нормою щодо зменшення сум акцизного податку до сплати на суму податку з використаної при виробництві пального підакцизної сировини Додаток 1 до Декларації доповнено новою графою 17 "Сума акцизного податку, сплаченого із підакцизної сировини, яка використана при виробництві пального, згідно з пунктом 217.6 статті 217 Кодексу (грн.)". Сума акцизного податку з цієї графи переноситься до рядка В 11.2, яким доповнено розділ В Декларації, і враховується при коригуванні податкового зобов'язання з акцизного податку.

При цьому для кожного випадку виготовлення пального із використанням підакцизної сировини подається окремий розрахунок згідно з Додатком 1 до Декларації.

Відповідно до п. 217.6 ст. 217 Кодексу сума податку щодо сировини, на яку зменшується сума податку до сплати, обчислюється із застосуванням ставок податку на таку сировину, чинних на дату реалізації пального. У разі якщо така сума перевищує суму податку з пального, виробленого з такої сировини, різниця платнику не відшкодовується.

Додаток 6 "Розрахунок суми акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів" викладено у новій редакції, відповідно до якої бланк Додатка 6 розділено на два розділи: розділ I заповнюється суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі - платниками акцизного податку при здійсненні роздрібною торгівлі пивом, алкогольними напоями, тютюновими виробами, тютюном та промисловими заміниками тютюну;

розділ II заповнюється суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі - платниками акцизного податку при здійсненні роздрібною торгівлі паливом.

Додаток 6 заповнюється окремо для кожного місця здійснення реалізації підакцизних товарів з обов'язковим зазначенням відповідного коду органу місцевого самоврядування за КОАТУУ.

Податок з товарів (продукції), реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі, на які встановлено ставки податку в іноземній валюті, сплачується у національній валюті і розраховується за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим НБУ, що діє на 20-й день місяця, що передує кварталу, в якому здійснюється реалізація товару (продукції), і залишається незмінним протягом звітного кварталу (п. 217.3 ст. 217 Кодексу).

До інших додатків внесені лише деякі зміни і уточнення.

Звертаємо увагу, що відповідно до п. 49.2¹ ст. 49 Кодексу платники, визначені пп. 212.1.15 п. 212.1 ст. 212 Кодексу (особи, які реалізують пальне), а також платники, які мають діючі (у тому числі призупинені) ліцензії на право здійснення діяльності з підакцизною продукцією, яка підлягає ліцензуванню згідно із законодавством, зобов'язані за кожний встановлений Кодексом звітний період подавати податкові декларації незалежно від того, чи провадили такі платники господарську діяльність у звітному періоді.

Відповідно до п. 46.4 ст. 46 Кодексу, якщо платник податків вважає, що форма Декларації збільшує або зменшує його податкові зобов'язання, він має право подати доповнення до декларації за зразком, наведеним у Додатку 10 до Декларації.

Згідно з п. 120.1 ст. 120 Кодексу неподання або несвоєчасне подання платником податків або іншими особами, зобов'язаними нараховувати та сплачувати податки, збори, податкових декларацій (розрахунків) тягнуть за собою накладення штрафу в розмірах, передбачених цією статтею, за кожне таке неподання або несвоєчасне подання.

Як бути з ліцензіями для торгівлі алкоголем, коли магазин та кафетерій в одному приміщенні

Місце торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами – це місце реалізації товарів, у тому числі на розлив, в одному торговому приміщенні (будівлі) за місцем його фактичного розташування, для тютюнових виробів та пива – без обмеження площі, для алкогольних напоїв, крім пива, – торговельною площею не менше 20 кв. м. Таке місце повинно бути обладнане реєстраторами розрахункових операцій (незалежно від їх кількості) або книгами обліку розрахункових операцій (незалежно від їх кількості), в яких фіксується виручка від продажу алкогольних напоїв та тютюнових виробів незалежно від того, чи оформляється через них продаж інших товарів.

Вищевказане передбачає абзац чотирнадцятий ст. 1 Закону України від 19 грудня 1995 року №481/95-ВР «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» (далі – Закон №481).

Варто зазначити, що магазини – це об'єкти роздрібною торгівлі, що займають окреме приміщення або будівлю і мають торговельний зал для покупців; кіоски, палатки займають окреме приміщення, але не мають торговельного залу для покупців.

Якщо підприємство займає декілька відокремлених приміщень в одній будівлі, навіть різних за типом (магазин, ресторан, кафе, буфет тощо), то всі ці приміщення враховуються як одна структурна одиниця.

Вимоги до робочих місць та приміщень, де здійснюється торгівля алкогольними напоями, встановлено Правилами роздрібною торгівлі алкогольними напоями, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 липня 1996 року №854.

Суб'єкт господарювання, у тому числі виробник алкогольних напоїв, може здійснювати роздрібну торгівлю алкогольними напоями виключно на підставі ліцензії на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями (ст. 15 Закону №481).

Щорічна плата за ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями, крім сидру та перрі (без додання спирту), становить 8000 грн на кожний окремий, зазначений в ліцензії електронний контрольно-касовий апарат (книгу обліку розрахункових операцій), що знаходиться у місці торгівлі, а на території сіл і селищ, за винятком

тих, що знаходяться у межах території міст, – 500 грн на роздрібну торгівлю алкогольними напоями, крім сидру та перрі (без додання спирту), на кожний окремий, зазначений у ліцензії електронний контрольно-касовий апарат (книгу обліку розрахункових операцій), що знаходиться у місці торгівлі.

Враховуючи викладене, суб'єкт господарювання за певним місцем торгівлі з окремими торговими приміщеннями де здійснюються розрахункові операції, може придбавати одну ліцензію на право роздрібно торгівлі алкогольними напоями. При цьому у додатку до ліцензії на право роздрібно торгівлі алкогольними напоями потрібно зазначити перелік електронних контрольно-касових апаратів та інформацію про них, оскільки для місця торгівлі алкогольними напоями щорічна плата за ліцензію справляється за кожний окремий зазначений у ліцензії електронний контрольно-касовий апарат (книгу обліку розрахункових операцій), що знаходиться в цьому місці торгівлі.

Крім того, всі місця зберігання алкогольних напоїв, що розташовані за іншою адресою, ніж місце здійснення торгівлі, суб'єкту господарювання необхідно внести до Єдиного реєстру місць зберігання та отримати відповідні довідки про внесення таких місць зберігання до Єдиного реєстру.

Яка передбачена відповідальність при реалізації алкогольних напоїв у місці торгівлі, площа якого є меншою 20 кв. метрів?

Відповідно до абзацу чотирнадцятого ст. 1 Закону України від 19 грудня 1995 року № 481/95-ВР «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» зі змінами та доповненнями (далі – Закон № 481) місце торгівлі – це місце реалізації товарів, у тому числі на розлив, в одному торговому приміщенні (будівлі) за місцем його фактичного розташування, для тютюнових виробів та пива - без обмеження площі, для алкогольних напоїв, крім пива, - торговельною площею не менше 20 кв. метрів, обладнане реєстраторами розрахункових операцій (незалежно від їх кількості) або де є книги обліку розрахункових операцій (незалежно від їх кількості), в яких фіксується виручка від продажу алкогольних напоїв та тютюнових виробів незалежно від того, чи оформляється через них продаж інших товарів.

Правила торгівлі алкогольними напоями, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 липня 1996 року № 854, (далі – Правила), також встановлюють вимоги щодо площі торговельного приміщення (будівлі), у якому здійснюється роздрібна торгівля алкогольними напоями, яка повинна бути не менш як 20 кв. метрів.

У разі здійснення роздрібно торгівлі алкогольними напоями у місці торгівлі площа якого є меншою 20 кв. м. ліцензія на роздрібну торгівлю анулюється відповідно до ст. 15 Закону № 481.

З цим та іншими роз'ясненнями можна ознайомитися у Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі ДФС України (дане роз'яснення у категорії 107).

Розрахунок коригування до акцизної накладної з реалізації пального не платником акцизного податку, підлягає реєстрації в ЄРАН платником акцизного податку

Відповідно до п. 231.7 ст. 231 Податкового кодексу України, якщо після реалізації пального відбувається повернення частини чи всього обсягу пального особі, яка реалізує пальне, або виникає потреба у виправленні помилок, допущених при складанні акцизної накладної, показники такої акцизної накладної підлягають коригуванню шляхом складання розрахунку коригування та реєстрації його в Єдиному реєстрі акцизних накладних (далі – ЄРАН):

особою, яка реалізує пальне, якщо передбачається збільшення обсягів реалізованого пального або якщо коригування показників у підсумку не змінює обсяг реалізованого пального;

отримувачем пального, якщо передбачається зменшення обсягів реалізованого пального, для чого особа, яка реалізує пальне, надсилає складений розрахунок коригування отримувачу пального.

Розрахунок коригування, складений платником податку до акцизних накладних з реалізації пального не платником акцизного податку, або розрахунок коригування, складений за іншими операціями, ніж реалізація пального отримувачем пального, підлягає реєстрації у ЄРАН таким платником податку.

Які розділи та додатки до декларації акцизного податку заповнюються платниками податку - особами, що реалізують пальне?

Платники акцизного податку - особи, що реалізують пальне заповнюють та подають Розділ В та додаток 1 прим. 1 до декларації акцизного податку (далі – Декларація).

Платники, що здійснюють роздрібну реалізацію пального, додатково заповнюють та подають Розділ Д та додаток 6 (розділ II) до Декларації.

Внесено зміни до декларації акцизного податку

Наказом Міністерства фінансів України від 26 вересня 2016 року № 841 внесено зміни до декларації акцизного податку та Порядку її заповнення. Наказ набрав чинності 22 листопада 2016 року.

Вперше платники подають декларацію акцизного податку за новою формою **не пізніше 20 січня 2017 року** за грудень 2016 року.

За листопад 2016 року платники подають декларацію за формою, яка затверджена наказом Міністерства фінансів України № 14 від 23 січня 2016 року.

Нова форма декларації складається із загальної частини, що містить обов'язкові реквізити платника акцизного податку, та шести розділів (А, Б, В, Г, Д, Е), що складаються платниками незалежно від виду господарської

діяльності, а також розділу, що заповнюється працівниками Державної фіскальної служби після подання декларації.

Основним нововведенням є те, що Декларацію доповнено новими додатками: «Розрахунок суми акцизного податку з реалізації пального» (додаток 1-1) та Заява про порушення особою, яка реалізує пальне, порядку заповнення та/або порядку реєстрації акцизної накладної/розрахунку коригування (додаток 9).

Відповідно до змін, внесених до Кодексу, до платників акцизного податку віднесено осіб, які реалізують пальне. Тому Додаток 1-1 обов'язково заповнюється всіма платниками (юридичними і фізичними особами) акцизного податку з реалізації пального (в тому числі виробниками) незалежно від того, чи був у звітному періоді об'єкт оподаткування.

Податок з товарів (продукції), реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю, на які встановлено ставки податку в іноземній валюті, сплачують у національній валюті і розраховується за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим НБУ, що діє на 20-й день місяця, що передує кварталу, в якому здійснюється реалізація товару (продукції), і залишається незмінним протягом звітного кварталу.

Звертаємо увагу, що платники, які реалізують пальне, а також платники, які мають діючі (у тому числі призупинені) ліцензії на право здійснення діяльності з підакцизною продукцією, яка підлягає ліцензуванню згідно з законодавством, зобов'язані за кожний звітний період подавати податкові декларації незалежно від того, чи провадили такі платники господарську діяльність у звітному періоді. Неподання або несвоєчасне подання платником податків або іншими особами, зобов'язаними нараховувати та сплачувати податки, збори, податкових декларацій (розрахунків) тягнуть за собою накладення штрафу.

Ознайомитися з текстом Наказу №841, порядком заповнення можна за посиланням: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1365-16> та роз'ясненням у листі ДФС України від 09.12.2016 року №39423/7/99-99-15-03-03-17

Які платники зобов'язані формувати в електронному вигляді та реєструвати ТТН в Єдиному реєстрі ТТН на переміщення спирту етилового та алкогольних напоїв та яким чином здійснюється така реєстрація?

Заповнювати (формувати) та реєструвати в електронному вигляді товарно-транспортні накладні на переміщення спирту етилового та алкогольних напоїв повинні суб'єкти господарювання незалежно від форми власності, що мають ліцензії на виробництво та/або торгівлю спиртом етиловим та алкогольними напоями, під час відвантаження спирту етилового та алкогольних напоїв з акцизного складу.

Для формування та подання товарно-транспортних накладних до Єдиного реєстру товарно-транспортних накладних на переміщення спирту етилового та алкогольних напоїв ДФС безоплатно надає суб'єктам господарювання спеціалізоване програмне забезпечення, яке розміщено на офіційному веб-порталі адміністратора (Головна/Електронна звітність/«Спеціалізоване клієнтське програмне забезпечення для формування та подання звітності до «Єдиного вікна подання електронної звітності»).

Реєстрація товарно-транспортних накладних здійснюється з урахуванням процедур визначених Порядком ведення Єдиного реєстру товарно-транспортних накладних на переміщення спирту етилового та алкогольних напоїв, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України.

Чи повинен СГ при поверненні пального постачальнику реєструватись платником акцизного податку, як особа яка реалізує пальне?

При поверненні пального постачальнику суб'єктом господарювання - неплатником акцизного податку такий суб'єкт господарювання не зобов'язаний реєструватися платником акцизного податку, як особа яка реалізує пальне.

які терміни платник акцизного податку повинен подати заяву про реєстрацію платника акцизного податку з реалізації пального з позначкою «Зміни»?ВідповідьКоротка:

Реєстрація платника податку здійснюється на підставі подання особою не пізніше ніж за три робочі дні до початку здійснення реалізації пального заяви про реєстрацію платника акцизного податку з реалізації пального (далі – Заява).

Заява для внесення змін надсилається та приймається у порядку, встановленому для реєстрації.

Отже у разі введення в експлуатацію нових пунктів, зміни місцезнаходження пунктів з реалізації пального тощо платник податку подає Заяву з позначкою «Зміни» не пізніше ніж за три робочі дні до початку здійснення реалізації пального через пункти із зміненими даними.

Хто є платником акцизного податку з роздрібною торгівлю підакцизних товарів – комітент чи комісіонер, якщо продаж підакцизних товарів, які належать комітенту, за договором комісії здійснює комісіонер через власні пункти продажу товарів?

Підпунктом 212.1.11 п. 212.1 ст. 212 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) визначено, що платником акцизного податку є суб'єкт господарювання роздрібною торгівлю, який здійснює реалізацію підакцизних товарів.

Відповідно до ст. 1011 Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 року № 435-IV зі змінами та доповненнями за договором комісії одна сторона (комісіонер) зобов'язується за дорученням другої сторони (комітента) за плату вчинити один або кілька правочинів від свого імені, але за рахунок комітента.

Таким чином, платником акцизного податку з роздрібною торгівлю підакцизних товарів є комісіонер, як особа, яка здійснює реалізацію товарів (в тому числі через власні пункти продажу).

Виникнення обов'язку із нарахування та/або сплати акцизного податку у інших осіб (у тому числі власника товару) ПКУ не передбачено.

Як здійснюється реєстрація суб'єктів господарювання як платників акцизного податку?

Реєстрація у контролюючих органах як платників акцизного податку суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність з виробництва підакцизних товарів (продукції) та/або імпорту алкогольних напоїв та тютюнових виробів, яка підлягає ліцензуванню, здійснюється на підставі відомостей, наданих органами ліцензування, щодо видачі таким суб'єктам відповідних ліцензій.

Особи, які здійснюватимуть реалізацію пального, підлягають обов'язковій реєстрації як платники акцизного податку на підставі поданої не пізніше ніж за три робочі дні до початку здійснення реалізації пального заяви, форма якої затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики.

Реєстрація інших суб'єктів господарювання як платників акцизного податку здійснюється на підставі поданих за встановленою формою декларацій, які подаються:

суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі, які здійснюють реалізацію підакцизних товарів – за місцезнаходженням пункту продажу товарів;

всіма іншими суб'єктами господарювання – за місцезнаходженням юридичних осіб або місцем проживання фізичних осіб – підприємців.

Чи потрібно СГ для здійснення роздрібною торгівлі виключно винами столовими придбавати ліцензію на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями?

Роздрібна торгівля виключно столовими винами може здійснюватись суб'єктами господарювання без наявності ліцензій на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями. Разом з цим, при здійсненні господарської діяльності необхідно враховувати обмеження щодо продажу та споживання столових вин.

Чи проводиться камеральна перевірка звітності щодо виробництва й обігу спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів та який термін її проведення?

Відповідно до п. 46.1 ст. 46 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) податкова декларація, розрахунок (далі – податкова декларація) - документ, що подається платником податків (у тому числі відокремленим підрозділом у випадках, визначених ПКУ) контролюючому органу у строки, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата податкового зобов'язання, чи документ, що свідчить про суми доходу, нарахованого (виплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, суми утриманого та/або сплаченого податку.

Підпунктом 75.1.1 п. 75.1 ст. 75 ПКУ визначено, що камеральною вважається перевірка, яка проводиться у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків, та даних системи електронного адміністрування податку на додану вартість (даних органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриваються рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, даних Єдиного реєстру податкових накладних та даних митних декларацій), а також даних Єдиного реєстру акцизних накладних та даних системи електронного адміністрування реалізації пального.

З урахуванням зазначеного, здійснення камеральної перевірки звітності щодо виробництва й обігу спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, нормами податкового законодавства не передбачено.

Які операції з підакцизними товарами не підлягають оподаткуванню акцизним податком?

Відповідно до п. 213.2 ст. 213 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями до операцій з підакцизними товарами, які не підлягають оподаткуванню акцизним податком належать операції з:

вивезення (експорту) підакцизних товарів (продукції) платником податку за межі митної території України. Товари (продукція) вважаються вивезеними (експортованими) платником податку за межі митної території України, якщо їх вивезення (експортування) засвідчене належно оформленою митною декларацією, у тому числі, якщо відвантаження відбулося у звітному періоді, а вивезення (експортування) - у наступному звітному періоді і на дату подання декларації з акцизного податку за звітний місяць наявна така митна декларація;

ввезення на митну територію України раніше експортованих підакцизних товарів (продукції), у яких виявлено недоліки, що перешкоджають реалізації цих товарів на митній території країни імпортера, для їх повернення експортеру. Такі підакцизні товари (продукція) ввозяться їх продавцем (експортером) без подальшої реалізації на митній території України;

реалізації електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії.

За якими цінами здійснюється продаж тютюнових виробів у роздрібній мережі?

Продаж сигарет (з фільтром, без фільтру) у роздрібній мережі здійснюється за цінами, не вище за максимальні роздрібні ціни (далі - МРЦ) встановлені виробниками або імпортерами товарів, збільшені на суму акцизного податку з роздрібною торгівлі підакцизних товарів.

Тобто, до МРЦ (100 відс.) додається акцизний податок з роздрібною торгівлі підакцизними товарами – 5 відсотків. Вартість тютюнових виробів, вище за яку не дозволено їх реалізацію, можна отримати помноживши МРЦ (вказану на пачці) на 1,05.

Продаж тютюнових виробів (крім сигарет) здійснюється за цінами, рівень яких визначається виходячи з їх договірної вартості з урахуванням податку на додану вартість та акцизного податку (крім акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів) та акцизного податку з

реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів, що становить 5 відсотків вказаної вартості.

Податок на майно

Чи застосовуються пільги у вигляді зменшення бази оподаткування об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, при сплаті податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за садовий та дачний будинки?

Пільги у вигляді зменшення бази оподаткування об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, при сплаті податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, застосовуються до садового та дачного будинків з урахуванням норм, визначених п. 266.4 ст. 266 Податкового кодексу України.

Скільки декларацій з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, необхідно подавати ЮО у разі одночасного уточнення податкового зобов'язання як по житловій так і нежитловій нерухомості?

Відповідно до п.п. 266.7.5 п. 266.7 ст. 266 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ) платники податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки – ЮО самостійно обчислюють суму податку станом на 1 січня звітного року і до 20 лютого цього ж року подають до контролюючого органу за місцезнаходженням об'єкта/об'єктів оподаткування декларацію з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (далі – Декларація) за формою, встановленою у порядку, передбаченому ст. 46 ПКУ, з розбивкою річної суми рівними частками поквартально.

Якщо платник податку після граничного терміну подання Декларації виявив помилку, то він має право виправити її шляхом подання Декларації із зазначенням типу «Уточнююча».

Зважаючи на особливості програмного забезпечення щодо прийняття Декларацій за типом «Уточнююча», з метою коригування податкового зобов'язання з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, платнику необхідно подати дві уточнюючі Декларації: окремо для об'єктів житлової та нежитлової нерухомості. Наприклад, для уточнення показників Декларації по житловій нерухомості (код від 1 до 3): у рядках 1-5 вказується виправлена (правильна) інформація у розрізі типів об'єктів нерухомості від 1 до 3; у рядку 6 підсумовується уточнена річна сума податку, яка підлягає сплаті (сума значень колонок 7-11 рядків 1-5); у рядку 7 переноситься нарахована сума податку з рядка 6 раніше поданої Декларації; у рядку 8 (позитивне значення розрахунку: рядок 6 - рядок 7) відображається збільшення податкового зобов'язання в результаті уточнення показників; у рядку 9 наводиться розмір заниження (недоплата) податкового зобов'язання, за яким на момент подання уточнюючої Декларації минув термін сплати;

у рядку 10 (позитивне значення розрахунку: рядок 7 - рядок 6) відображається розмір зменшення податкового зобов'язання в результаті уточнення показників; у рядку 11 зазначається розмір завищення податкового зобов'язання, за яким на момент подання уточнюючої Декларації минув термін сплати.

Платник податку, який самостійно виявляє факт заниження податкового зобов'язання минулих податкових періодів, відповідно до п.п. «а» п. 50.1 ст. 50 ПКУ, зобов'язаний до подання уточнюючого розрахунку сплатити суму недоплати та штраф. Сума штрафу, нарахована на суми недоплати податкового зобов'язання минулих податкових періодів або періодів поточного року, термін сплати яких на момент подання Декларації минув, відображається у рядку 12 Декларації. Сума пені (рядок 13) нараховується платником самостійно відповідно до п.п. 129.1.2 п. 129.1 ст. 129 ПКУ. Аналогічно заповнюються рядки уточнюючої Декларації для об'єктів нежитлової нерухомості (код від 4 до 9).

Чи є об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, частина будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників, яка використовується не за призначенням?

Не є об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників, що використовуються ними для виробництва сільськогосподарської продукції та/або розведенням, вирощуванням та вилітвом риби у внутрішніх водоймах (озерах, ставках та водосховищах) та її переробкою на власних чи орендованих потужностях, у тому числі власноробленої сировини на давальницьких умовах, та здійснює операції з її постачання.

Будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників, що використовуються не за призначенням, оподатковуються на загальних підставах.

Що є базою оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки?

Базою оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, є загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток, яка перебуває у власності фізичних та юридичних осіб.

Які передбачені пільги з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки?

Відповідно до п.п. 266.3.1 п. 266.3 ст. 266 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ) базою оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, є загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток.

Підпунктом 266.4.1 п. 266.4 ст. 266 ПКУ передбачено пільги із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, а саме: база оподаткування об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, в тому

числі їх часток, що перебувають у власності фізичної особи – платника податку, зменшується:

- а) для квартири/квартир незалежно від їх кількості – на 60 кв. метрів;
- б) для житлового будинку/будинків незалежно від їх кількості – на 120 кв. метрів;
- в) для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), – на 180 кв. метрів.

Таке зменшення надається один раз за кожний базовий податковий (звітний) період (рік).

Згідно з п.п. 266.4.2 п. 266.4 ст. 266 ПКУ сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, встановлюють пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, релігійних організацій України, статуту (положення) яких зареєстровані у встановленому законом порядку, та використовуються для забезпечення діяльності, передбаченої такими статутами (положеннями). Пільги з податку, що сплачується на відповідній території, з об'єктів житлової нерухомості для фізичних осіб визначаються виходячи з їх майнового стану та рівня доходів.

Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової нерухомості, для фізичних осіб не надаються на:

об'єкт/об'єкти оподаткування, якщо площа такого/таких об'єкта/об'єктів перевищує п'ятикратний розмір неоподаткованої площі, затвердженої рішенням органів місцевого самоврядування;

об'єкти оподаткування, що використовуються їх власниками з метою одержання доходів (здаються в оренду, лізинг, позичку, використовуються у підприємницькій діяльності).

Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів нежитлової нерухомості, встановлюються в залежності від майна, яке є об'єктом оподаткування.

Органи місцевого самоврядування до 1 лютого поточного року подають до відповідного контролюючого органу за місцезнаходженням об'єкта житлової нерухомості відомості стосовно пільг, наданих ними відповідно до п.п. 266.4.2 п. 266.4 ст. 266 ПКУ.

Куди надсилаються податкові повідомлення-рішення про сплату податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, тимчасово переміщеним ФО, які є власниками нерухомості, зареєстрованої в зоні АТО?

Враховуючи складну економічну та політичну ситуацію в країні, а також з метою виконання зобов'язань зі сплати податків фізичними особами, які є власниками об'єктів нерухомості в зоні АТО, податкове повідомлення-рішення про сплату податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, надсилається контролюючими органами фізичним особам, які є власниками нерухомості, зареєстрованої в зоні АТО, за місцем їх реєстрації до 1 липня року, що настає за базовим податковим (звітним) періодом (роком).

Правильно визначасмо 10 – денний строк для подання повідомлення про об'єкти оподаткування у разі переходу права власності або оренди на нерухомість

Відповідно до пункту 63.3 статті 63 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) платник податків зобов'язаний, зокрема, повідомляти про всі об'єкти оподаткування і об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, контролюючі органи за основним місцем обліку згідно з порядком обліку платників податків. Об'єктами оподаткування і об'єктами, пов'язаними з оподаткуванням, є майно та дії, у зв'язку з якими у платника податків виникають обов'язки щодо сплати податків та зборів. Такі об'єкти за кожним видом податку та збору визначаються згідно з відповідним розділом ПКУ. Згідно з пунктом 8.4 розділу VIII Порядку обліку платників податків і зборів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 року № 1588, в редакції наказу Міністерства фінансів України від 14.11.2014 року № 1127 «Про внесення змін до Порядку обліку платників податків і зборів» (далі – Порядок), повідомлення про об'єкти оподаткування або об'єкти, пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність, за формою № 20-ОПП подається протягом 10 робочих днів після їх реєстрації, створення чи відкриття до контролюючого органу за основним місцем обліку платника податків. Тобто, повідомлення про об'єкти оподаткування і об'єкти, пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність за формою № 20-ОПП, подається до контролюючого органу протягом 10 робочих днів з дати оформлення договору купівлі-продажу, оренди чи іншого документа на право володіння, користування або розпорядження об'єктом оподаткування.

Чи необхідно та яким чином в декларації з податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки відображати об'єкти нерухомості, якщо згідно рішення місцевої ради ЮО звільняється від сплати податку?

Юридичні особи, які згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, мають право на пільги у вигляді звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, відображають в податковій декларації (далі – Декларація) такі об'єкти нерухомості на загальних підставах. При цьому, в табличній частині Декларації колонки з 7 «Річна сума податку на нерухоме майно, яка підлягає сплаті за даними платника» по 11 «ІV квартал» не заповнюються та прокреслюються.

Які СГ належать до сільськогосподарських товаровиробників з метою визначення об'єкта оподаткування податком на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки?

Відповідно до п.п. «ж» п.п. 266.2.2 п. 266.2 ст. 266 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників, призначені для використання безпосередньо у сільськогосподарській діяльності, не є об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки:

Згідно з п.п. 14.1.235 п. 14.1 ст. 14 ПКУ сільськогосподарський товаровиробник – це юридична особа незалежно від організаційно-правової форми, яка займається виробництвом сільськогосподарської продукції та/або розведенням, вирощуванням та виловом риби у внутрішніх водоймах (озерах, ставках та водосховищах) та її переробкою на власних чи орендованих потужностях, у тому числі власновиробленої сировини на давальницьких умовах, та здійснює операції з її постачання.

Скільки декларацій з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, необхідно подавати ЮО у разі одночасного уточнення податкового зобов'язання як по житловій так і нежитловій нерухомості?

З метою уточнення інформації, наданій у попередній Податковій декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (далі – Декларація), до контролюючого органу подається одна «Уточнююча» Декларація в терміни, визначені законодавством.

Земельний податок

З якої дати необхідно сплачувати орендну плату за земельні ділянки державної та комунальної власності: з дня підписання договору оренди земельної ділянки чи з дня його реєстрації?

Орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності сплачується орендарем з дня виникнення права користування земельною ділянкою, а саме з дня реєстрації договору оренди земельної ділянки, якщо інше не встановлено умовами договору.

Чи має право ЮО – платник ЄП третьої групи, яка надає власні будівлі, споруди (їх частини) в оренду на підставі укладеного цивільно-правового договору, що розташовані на земельній ділянці, власником якої є така ЮО з 01.01.2016, виправити помилково нараховані податкові зобов'язання з земельного податку за таку земельну ділянку, у податковій декларації з плати за землю на 2016 рік?

Якщо юридична особа – платник єдиного податку третьої групи, який набув право власності або постійного користування на земельну ділянку з 01.01.2016 та є власником будівель, споруд (їх частин), розташованих на такій земельній ділянці, надає в оренду нерухоме майно на підставі укладеної цивільно-правової угоди, а у цій угоді передбачено, що орендар також користується земельною ділянкою, то такий платник, керуючись п.п. 4 п. 297.1 ст. 297 ПКУ має право подати уточнюючу податкову декларацію на зменшення податкових зобов'язань з плати за землю, за умови, що надання в оренду нерухомого майна є одним із видів господарської діяльності орендодавця.

З якої дати ЮО необхідно сплачувати земельний податок у разі придбання земельної ділянки приватної власності за цивільно-правовою угодою?

У разі придбання земельної ділянки приватної власності за цивільно-правовою угодою юридична особа – новий власник сплачує земельний податок починаючи з дня виникнення права власності на таку ділянку, тобто з моменту державної реєстрації цих прав. При цьому попередній власник земельної ділянки сплачує податок до фактичного припинення/переходу відповідного права на таку земельну ділянку.

На підставі яких документів та в який термін може бути скасовано (відкликано) податкове повідомлення-рішення з плати за землю, надіслане (вручене) ФО?

Податкові повідомлення-рішення з плати за землю можуть бути скасовані (відкликані) на підставі заяви платника податку, поданої до контролюючого органу за місцем знаходження земельної ділянки для проведення звірки даних щодо: - розміру площі земельної ділянки, що перебуває у власності та/або користуванні платника податку;

- права на користування пільгою із сплати податку;

- розміру ставки податку;

- нарахованої суми податку. У разі виявлення розбіжностей між даними контролюючих органів та даними, підтвердженими платником податку на підставі оригіналів відповідних документів, зокрема документів на право власності, користування пільгою, контролюючий орган за місцем знаходження земельної ділянки проводить протягом 10 робочих днів перерахунок суми податку і надсилає (вручає) йому нове податкове повідомлення-рішення. Попереднє податкове повідомлення-рішення вважається скасованим (відкликаним).

Також, податкове повідомлення-рішення вважається відкликаним, якщо:

- контролюючий орган скасовує раніше прийняте податкове повідомлення-рішення;

- контролюючий орган зменшує нараховану суму грошового зобов'язання, суму зменшення (збільшення) податкових зобов'язань;

- рішенням суду, що набрало законної сили, скасовується податкове повідомлення-рішення контролюючого

органу;

- рішенням суду, що набрало законної сили, зменшується сума грошового зобов'язання, сума зменшення (збільшення) податкових зобов'язань та штрафної (фінансової) санкції (штрафу) та пені за порушення норм іншого законодавства, що визначені у податковому повідомленні-рішенні контролюючого органу.

Якщо, контролюючий орган скасовує раніше прийняте податкове повідомлення-рішення, таке податкове повідомлення-рішення вважається відкликаним з дня прийняття контролюючим органом рішення про його скасування.

У випадках, якщо, контролюючим органом або рішенням суду, що набрало законної сили зменшується сума грошового зобов'язання, сума зменшення (збільшення) податкових зобов'язань, штрафної (фінансової) санкції (штрафу) та пені за порушення норм іншого законодавства, що визначені у податковому повідомленні-рішенні контролюючого органу, податкове повідомлення-рішення вважається відкликаним з дня отримання платником податків податкового повідомлення-рішення, яке містить зменшену суму грошового зобов'язання.

Також, у випадку, коли рішенням суду, що набрало законної сили, скасовується податкове повідомлення-рішення контролюючого органу, податкове повідомлення-рішення вважається відкликаним у день набрання законної сили відповідним рішенням суду.

Чи є платниками земельного податку ФОП та ЮО, що перебувають на спрощеній системі оподаткування (платники ЄП)?

Відповідно до п.п. 4 п. 297.1 ст. 297 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI зі змінами та доповненнями платники єдиного податку звільнюються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності, зокрема з податку на майно (в частині земельного податку), крім земельного податку за земельні ділянки, що не використовуються платниками єдиного податку першої - третьої груп для провадження господарської діяльності та платниками єдиного податку четвертої групи для ведення сільськогосподарського товаровиробництва.

Чи застосовується коефіцієнт індексації до нормативної грошової оцінки земельних ділянок для визначення розміру земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної або комунальної власності?

Для визначення розміру земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної або комунальної власності використовується нормативна грошова оцінка земельних ділянок. Нормативна грошова оцінка сільськогосподарських угідь, земель населених пунктів та інших земель несільськогосподарського призначення щороку індексується на коефіцієнт, який розраховується Центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, за станом на 1 січня поточного року. Згідно з листом Державного агентства земельних ресурсів України від 14.01.2015 № 6-28-0.22-215/2-15 коефіцієнт індексації нормативної грошової оцінки земельних ділянок за 2014 рік становить 1,249.

Чи є платниками земельного податку ЮО, які не оформили відповідно до законодавства право власності або користування землею, в тому числі якщо вони є власниками будівель (споруд) або їх частин, що розташовані на таких земельних ділянках?

При переході права власності на будівлю, споруду (їх частин) податок за земельні ділянки, на яких розташовані такі будівлі, споруди (їх частини), з урахуванням прибудинкової території сплачується на загальних підставах з дати державної реєстрації права власності на таку земельну ділянку.

Обов'язок зі сплати податку за земельні ділянки під таким нерухомим майном, виникає з моменту державної реєстрації права на таку земельну ділянку.

Використання земельної ділянки без оформлення відповідного права є порушенням законодавства.

Відповідальність за порушення земельного законодавства передбачена ст. 144 Земельним кодексом України. Так, у разі виявлення порушень відповідно до закону на порушника складається протокол і встановлюється термін для усунення порушень. У разі не виконання протягом зазначеного строку вимог щодо припинення порушення земельного законодавства, матеріали передаються до відповідного органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування для припинення права користування земельною ділянкою.

Юридичним особи, які не оформили відповідно до законодавства право власності або користування землею, в тому числі якщо вони є власниками будівель (споруд) або їх частин, необхідно звернутися до органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування для оформлення та реєстрації права власності на такі земельні ділянки.

З якого періоду СГ застосовують рішення місцевої ради щодо нової нормативної грошової оцінки земельних ділянок?

Якщо рішення органів місцевого самоврядування щодо нормативної грошової оцінки земельних ділянок, розташованих у межах населених пунктів, прийнято та офіційно оприлюднене відповідним органом місцевого самоврядування до 15 липня поточного року, то норми такого рішення застосовуються з 01 січня наступного бюджетного року (з початку планового періоду). У разі оприлюднення рішення органів місцевого самоврядування щодо нормативної грошової оцінки земельних ділянок, розташованих у межах населених пунктів, після 15 липня поточного року, то норми такого рішення застосовуються з 01 січня бюджетного періоду, що настає за плановим періодом.

До якої дати СГ повинен сплачувати орендну плату за земельні ділянки державної та комунальної власності у разі припинення (розірвання) договору оренди?

У разі припинення або розірвання договору оренди земельної ділянки державної (комунальної) власності орендар повертає орендодавцеві земельну ділянку на умовах, визначених договором, та сплачує орендну плату за фактичний період перебування землі у користуванні у поточному році, тобто до дати повернення земельної ділянки орендодавцю (відповідному органу виконавчої влади чи відповідній сільській, селищній, міській раді).

За якими ставками справляється земельний податок?

Ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь та земель загального користування - не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки.

Ставка податку встановлюється у розмірі не більше 12 відсотків від їх нормативної грошової оцінки за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності).

Ставка податку за земельні ділянки, розташовані за межами населених пунктів, встановлюється у розмірі не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області.

Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір

З 1 січня 2017 року нова форма декларації про майновий стан і доходи

В бюлетені «Офіційний вісник України» від 08.11.2016 р. № 86 опубліковано Наказ Міністерства фінансів України від 15 вересня 2016 року №821 «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 02 жовтня 2015 року №859», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 жовтня 2016 року за № 1349/29479 (далі – Наказ №821), яким внесено зміни до форми декларації про майновий стан і доходи.

Відповідно до внесених Наказом №821 змін буде зменшено обсяг декларації (кількість додатків з чотирьох зменшується до двох; передбачені: Додаток Ф1 «Розрахунок податкових зобов'язань з податку на доходи фізичних осіб та військового збору з доходів, отриманих від операцій з інвестиційними активами» та Додаток Ф2 «Розрахунок податкових зобов'язань з податку на доходи фізичних осіб та військового збору з доходів, отриманих самозайнятою особою») та внесено зміни в порядок розрахунку податкових зобов'язань фізичних осіб-підприємців.

Наказ набуває чинності 31 грудня 2016 року. Нова форма декларації про майновий стан і доходи вводиться в дію з 1 січня 2017 року.

Витрати за навчання на військовій кафедрі навчального закладу, що оплачуються згідно окремого договору, до сум податкової знижки не включається

Платник податку має право включити до податкової знижки у зменшення оподаткованого доходу за наслідками звітного податкового року, визначеного з урахуванням положень п. 164.6 ст. 164 Кодексу, фактично здійснені ним протягом звітного податкового року витрати на суму коштів, сплачених на користь закладів освіти для компенсації вартості здобуття середньої професійної або вищої освіти такого платника податку та/або члена його сім'ї першого ступеня споріднення, який не одержує заробітної плати.

Разом з тим, навчання на військовій кафедрі – це додаткова послуга навчального закладу, що не є обов'язковою у процесі безпосереднього навчання за обраним фахом, і оплачується окремо (додатково) від плати за навчання згідно з укладеним з вузом договором на навчання за певним фахом.

Отже, включення витрат за навчання на військовій кафедрі навчального закладу, що оплачуються згідно окремого договору, до податкової знижки чинним законодавством не передбачено.

Зазначена норма передбачена п.п. 166.3.3 ст. 166 Податкового кодексу України.

Вартість оплачених підприємством поїздок, не пов'язаних із службовими відрядженнями, вважається додатковим благом і оподатковується податком на доходи фізичних осіб

Суми відшкодованих платнику податку - фізичній особі, яка перебуває у трудових відносинах із своїм роботодавцем, витрат на відрядження, підтверджених документально, не є доходом такої фізичної особи.

Якщо підприємство за свій рахунок оплачує послуги з організації поїздок фізичних осіб, які не пов'язані з виконанням ними обов'язків трудового найму або за цивільно-правовими договорами (угодами), укладеними з цими особами, то вартість наданих послуг включається до загального місячного (річного) оподаткованого доходу таких осіб як додаткове благо та оподатковується податком на доходи фізичних осіб за ставкою 18% та військовим збором за ставкою 1,5% на загальних підставах.

Зазначена норма визначена пп. 164.2.17 "е" ст. 164, п. 170.9 ст. 170 Податкового кодексу України та роз'яснена листом ДФС України від 07.12.2016 р. № 26504/6/99-99-13-02-03-15.

Під час нарахування заробітної плати за грудень необхідно здійснити перерахунок податку на доходи фізичних осіб за 2016 рік

За наслідками кожного звітного податкового року під час нарахування заробітної плати за останній місяць звітного року, роботодавець платника податку зобов'язаний здійснити перерахунок суми доходів, нарахованих такому платнику податку у вигляді заробітної плати, а також суми наданої податкової соціальної пільги.

Якщо внаслідок здійсненого перерахунку виникає недоплата утриманого податку на доходи фізичних осіб, то сума такої недоплати стягується роботодавцем за рахунок суми будь-якого оподаткованого доходу (після його оподаткування) за відповідний місяць.

В разі недостатності суми такого доходу - за рахунок оподатковуваних доходів наступних місяців, до повного погашення суми такої недоплати.

Отже, під час нарахування заробітної плати за грудень, для визначення правильності оподаткування роботодавцю необхідно здійснити перерахунок сум нарахованих доходів у вигляді заробітної плати, утриманого податку на доходи фізичних осіб та сум наданої податкової соціальної пільги за 2016 рік.

При здійсненні такого перерахунку граничний розмір доходу, що дає право на отримання податкової соціальної пільги у 2016 році становить 1930 грн.

Зазначена норма передбачена п.п. 169.4.2.а), п.п. 169.4.3 та 169.4.4 ст. 169 Податкового кодексу України.

Чи підлягає оподаткуванню ПДФО вартість турів вихідного дня та літнього відпочинку, що організуються та оплачуються за рахунок коштів професійної спілки для її членів (членів їх сімей) без придбання путівок?

Вартість турів вихідного дня та літнього відпочинку, що організуються та оплачуються за рахунок коштів професійної спілки для її членів (членів їх сімей) без придбання путівок, включається до їх загального місячного (річного) оподаткованого доходу як додаткове благо та оподатковується податком на доходи фізичних осіб на загальних підставах.

Чи підлягає оподаткуванню ПДФО сума разової матеріальної допомоги до святкових дат, що надається ЮО – благодійником, згідно умов колективного договору, колишнім працівникам (ветеранам, пенсіонерам)?

Якщо колективним договором передбачено виплату юридичною особою разової матеріальної допомоги колишнім працівникам (ветеранам, пенсіонерам) до святкових дат, то у розумінні Кодексу таку допомогу слід розглядати як нецільову благодійну допомогу, що оподатковується податком на доходи фізичних осіб з урахуванням п.п. 170.7.3 п. 170.7 ст. 170 та п. 164.2.20 п. 164.2 ст. 164 Податкового кодексу України.

Чи виникає об'єкт оподаткування ПДФО у ФО - резидента при розірванні договору купівлі-продажу нерухомого майна, укладеного між ФО - резидентами?

Відповідно до ст. 172 розд IV Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755 - VI (далі – ПКУ) під час проведення операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомості між фізичними особами нотаріус посвідчує відповідний договір за наявності оціночної вартості такого нерухомого майна та документа про сплату податку до бюджету стороною (сторонами) договору та щокварталу подає до контролюючого органу за місцем розташування державної нотаріальної контори або робочого місця приватного нотаріуса інформацію про такий договір, включаючи інформацію про його вартість та суму сплаченого податку в порядку, встановленому цим розділом для податкового розрахунку. Згідно з п. 172.8 ст. 172 ПКУ для цілей цієї ст. 172 ПКУ під продажем розуміється будь-який перехід права власності на об'єкти нерухомості, крім їх успадкування та дарування. Частиною четвертою ст. 334 Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 року № 435-IV (далі – ЦКУ) встановлено, що права на нерухоме майно, які підлягають державній реєстрації, виникають з дня такої реєстрації відповідно до закону. Зміна або розірвання договору вчиняється в такій самій формі, що й договір, що змінюється або розривається, якщо інше не встановлено договором або законом чи не впливає із звичаїв ділового обороту (ст. 654 ЦКУ). Відповідно до п. 172.1 ст. 172 ПКУ дохід, отриманий платником податку від продажу (обміну) не частіше одного разу протягом звітного податкового року житлового будинку, квартири або їх частини, кімнати, садового (дачного) будинку (включаючи земельну ділянку, на якій розташовані такі об'єкти, а також господарсько-побутові споруди та будівлі, розташовані на такій земельній ділянці), а також земельної ділянки, що не перевищує норми безоплатної передачі, визначеної ст. 121 Земельного кодексу України залежно від її призначення, та за умови перебування такого майна у власності платника податку понад три роки, не оподатковується. Пунктом 172.2 ст. 172 ПКУ визначено, що дохід, отриманий платником податку від продажу протягом звітного податкового року більш як одного з об'єктів нерухомості, зазначених у п. 172.1 ст. 172 ПКУ, або від продажу об'єкта нерухомості, не зазначеного в п. 172.1 ст. 172 ПКУ, підлягає оподаткуванню за ставкою, визначеною п. 167.2 ст. 167 ПКУ, тобто 5 відсотків. Враховуючи зазначене, при розірванні фізичними особами-резидентами договору купівлі-продажу нерухомого майна, за наслідками якого відбувається перехід права власності, об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб є дохід від продажу нерухомого майна, що виникає у фізичної особи, яка за договором про розірвання договору купівлі-продажу такого майна є його власником, і оподатковується з урахуванням вимог ст. 172 ПКУ.

Чи потрібно ЮО утримувати ПДФО із вартості навчання працівника, який припиняє трудові відносини, не відпрацювавши трьох років, якщо працівник згідно заяви буде компенсувати таку оплату рівними частками?

Якщо при проведенні остаточного розрахунку працівник відшкодовує підприємству витрати на навчання, то у нього не виникає доходу, отриманого як додаткове благо.

В інших випадках підприємство із суми, сплаченої в рахунок оплати за навчання, утримує податок на доходи фізичних осіб за ставкою 18 відсотків з урахуванням коефіцієнта.

За якою ставкою ПДФО оподатковується дохід у вигляді середньої заробітної плати, нарахований та виплачений у поточному році працівнику, поновленому на роботі на підставі рішення суду, за час вимушеного прогулу за періоди минулих років?

Статтею 235 Кодексу законів про працю України від 10 грудня 1971 року № 322-VIII із змінами та доповненнями визначено, що при винесенні рішення про поновлення на роботі орган, який розглядає трудовий спір, одночасно приймає рішення про виплату працівникові середнього заробітку за час вимушеного прогулу, але не більш як за один рік. Якщо заява про поновлення на роботі розглядається більше одного року не з вини працівника, орган, який розглядає трудовий спір, виносить рішення про виплату середнього заробітку за весь час вимушеного прогулу. При цьому середній заробіток – це визначений нормами за встановленими правилами розмір заробітної плати працівника, обчислений за певний період часу (з практики застосування термінів, слів та словосполучень у юриспруденції). Постановою Кабінету Міністрів України від 08 лютого 1995 року № 100 затверджено Порядок обчислення середньої заробітної плати, згідно з п.п. «з» п. 1 розділу I якого застосовується у випадках вимушеного прогулу працівника. Оподаткування доходів фізичних осіб регламентується розділом IV Податкового кодексу України (далі – Кодекс), згідно із п.п. 164.2.1 п. 164.2 ст. 164 якого до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу включаються доходи у вигляді заробітної плати, нараховані (виплачені) платнику податку відповідно до умов трудового договору (контракту). Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету встановлено ст. 168 Кодексу. Так, згідно із п.п. 168.1.1 п. 168.1 ст. 168 Кодексу податковий агент, поняття якого визначено п.п. 14.1.180 п. 14.1 ст. 14 Кодексу, що нараховує (виплачує, надає) оподатковуваний дохід на користь платника податку, зобов'язаний утримувати податок із суми такого доходу за його рахунок, використовуючи ставку податку, визначену ст. 167 Кодексу. Якщо платник податку отримує доходи у вигляді заробітної плати за період її збереження згідно із законодавством, у тому числі за час відпустки або перебування платника податку на лікарняному, то з метою визначення граничної суми доходу, що дає право на отримання податкової соціальної пільги, та в інших випадках їх оподаткування, такі доходи (їх частина) відносяться до відповідних податкових періодів їх нарахування (п.п. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 ПКУ). Таким чином, якщо рішенням суду про поновлення найманого працівника на роботі зобов'язано здійснити виплату такому працівнику доходу у вигляді середньої заробітної плати за час вимушеного прогулу з віднесенням його до відповідних податкових періодів, то оподаткування ПДФО здійснюється за ставками, які діяли у тих періодах.

Одночасно зауважуємо, що кожний конкретний випадок оподаткування доходів у вигляді середньої заробітної плати за час вимушеного прогулу за судовим рішенням слід розглядати з урахуванням документів і матеріалів, що стосуються окремої справи.

Доходи у вигляді виграшів та призів оподатковуються під час їх нарахування за ставкою 18%

До загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включаються, зокрема, доходи у вигляді виграшів, призів.

Податковим агентом платника податку під час нарахування (виплати, надання) доходу у вигляді виграшів (призів) у лотерею чи в інші розіграші, у букмекерському парі, у парі тоталізатора, призів та виграшів у грошовій формі, одержаних за перемогу та/або участь в аматорських спортивних змаганнях, у тому числі у більярдному спорті, є особа, яка здійснює таке нарахування (виплату).

Податковим агентом - оператором лотереї у строки, визначені для місячного податкового періоду, до бюджету сплачується загальна сума податку з доходів фізичних осіб, нарахованого за ставкою 18%, із загальної суми виграшів (призів), виплачених за податковий (звітний) місяць гравцям у лотерею.

Крім того, податкові агенти - оператори лотереї у податковому розрахунку за формою 1ДФ відображають загальну суму нарахованих (виплачених) у звітному податковому періоді доходів у вигляді виграшів (призів) та загальну суму утриманого з них податку.

У податковому розрахунку не зазначається інформація про суми окремого виграшу, суми нарахованого на нього податку, а також відомості про фізичну особу - платника податку, яка одержала дохід у вигляді виграшу (призу).

Оподаткування доходів у вигляді виграшів та призів, інших, ніж виграш (приз) у лотерею, здійснюється у загальному порядку, встановленому для доходів, що остаточно оподатковуються під час їх нарахування, за ставкою 18%.

Під час нарахування (виплати) доходів у вигляді виграшів у лотерею або в інших розіграшах, які передбачають попереднє придбання платником податку права на участь у таких лотереях чи розіграшах, не беруться до уваги витрати платника податку у зв'язку з отриманням такого доходу.

Доходи остаточно оподатковуються під час їх виплати за їх рахунок.

Зазначена норма визначена пп. 164.2.8 ст. 164 та п. 170.6. ст. 170 Податкового кодексу України.

Яким чином контролюючий орган повідомляє платника податків про відмову у наданні/зменшенні суми податкової знижки, визначеної платником у податковій декларації?

Контролюючий орган у разі встановлення порушень повідомляє платника податку про відмову у наданні/зменшенні суми податкової знижки, визначеної платником у податковій декларації, шляхом вручення платнику податків акта перевірки та податкового повідомлення – рішення.

Чи потрібно ФО, яка отримала іноземний дохід, здійснювати переклад довідки про суму сплаченого ПДФО, а також про базу та/або об'єкт оподаткування?

Порядок оподаткування іноземних доходів передбачено п. 170.11 ст. 170 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року №2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ), згідно з п.п. 170.11.1 якого якщо джерело виплат будь-яких оподатковуваних доходів є іноземним, сума такого доходу включається до загального річного оподатковуваного доходу платника податку – отримувача та оподатковується за ставкою 18 відс., визначеною п. 167.1 ст. 167 ПКУ.

Відповідно до п.п. 170.11.2 п. 170.11 ст. 170 ПКУ у разі якщо згідно з нормами міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, платник податку може зменшити суму річного податкового зобов'язання на суму податків, сплачених за кордоном, він визначає суму такого зменшення за зазначеними підставами у річній податковій декларації про майновий стан і доходи (далі – податкова декларація).

У разі відсутності в платника податку підтверджуючих документів щодо суми отриманого ним доходу з іноземних джерел та суми сплаченого ним податку в іноземній юрисдикції, оформлених відповідно до ст. 13 ПКУ, такий платник зобов'язаний подати до контролюючого органу за своєю податковою адресою заяву про перенесення строку подання податкової декларації до 31 грудня року, наступного за звітним. У разі неподання в установлений строк податкової декларації платник податків несе відповідальність, встановлену ПКУ та іншими законами.

Згідно з п. 13.5 ст. 13 ПКУ для отримання права на зарахування податків та зборів, сплачених за межами України, платник зобов'язаний отримати від державного органу країни, де отримується такий дохід (прибуток), уповноваженого справляти такий податок, довідку про суму сплаченого податку та збору, а також про базу та/або об'єкт оподаткування (далі – Довідка). Зазначена Довідка підлягає легалізації у відповідній країні, відповідній закордонній дипломатичній установі України, якщо інше не передбачено чинними міжнародними договорами України.

Абзацом другим частини першої ст. 4 Закону України від 03 липня 2012 року № 5029-VI «Про засади державної мовної політики» (далі – Закон № 5029) визначено, що основи державної мовної політики визначаються Конституцією України, а порядок застосування мов в Україні – Законом № 5029.

Відповідно до ст. 10 Конституції України від 28 червня 1996 року державною мовою в Україні є українська мова.

Частиною другою ст. 6 Закону № 5029 визначено, що українська мова як державна мова обов'язково застосовується на всій території України при здійсненні повноважень органами законодавчої, виконавчої та судової влади, у міжнародних договорах, у навчальному процесі в навчальних закладах в межах і порядку, що визначаються цим Законом.

Статтею 11 Закону № 5029 встановлено, що основною мовою роботи, діловодства і документації органів державної влади та органів місцевого самоврядування є державна мова.

Згідно з п.п. 19 прим. 1.1.2 п. 19 прим. 1.1 ст. 19 прим. 1 ПКУ до повноважень (функцій) контролюючого органу відноситься, зокрема контроль за своєчасністю подання платниками податків передбаченої законом звітності (декларацій, розрахунків та інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків, зборів, платежів), своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування та сплати податків, зборів, платежів.

Враховуючи викладене, оскільки українська мова як державна мова обов'язково застосовується на всій території України при здійсненні повноважень органами виконавчої влади, то фізична особа, яка одержала іноземний дохід, для отримання права на зарахування податків та зборів, сплачених за межами України, надає контролюючому органу легалізовану в установленому порядку Довідку, яка супроводжується нотаріально засвідченим перекладом українською мовою.

Чи застосовується відповідальність згідно п. 119.2 ст. 119 ПКУ, якщо податковий агент подає уточнюючий податковий розрахунок за ф. 1ДФ з метою вилучення помилкової інформації щодо нарахованого доходу на користь однієї ФОП та введення інформації щодо іншої ФОП, при цьому сума нарахованого та виплаченого доходу не змінюється?

У разі подання податковим агентом уточнюючого податкового розрахунку за ф. 1ДФ, відповідно до якого вилучається помилкова інформація щодо нарахованого доходу на користь однієї фізичної особи - підприємця та вводиться інформація щодо іншої фізичної особи - підприємця, при цьому сума нарахованого та виплаченого доходу не змінюється, тобто вносяться зміни до номеру облікової картки платника податку, то до такого податкового агента застосовується відповідальність передбачена п. 119.2 ст. 119 Податкового кодексу України у вигляді штрафу у розмірі 510 гривень.

Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке саме порушення, тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 1020 гривень.

Яка застосовується відповідальність до податкового агента у разі самостійного виправлення помилки при нарахуванні та перерахуванні ПДФО до бюджету?

У разі самостійного виправлення помилки, що призвело до збільшення податкового зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб, до податкового агента застосовується відповідальність відповідно до ст. 129 Податкового кодексу України, тобто нараховується пеня.

При цьому, у разі самостійного виправлення помилки, що призвело до зменшення податкового зобов'язання – відповідальність не застосовується.

Чи має право ФО за підсумками звітного податкового року на податкову знижку, якщо податковий агент утримав, але не перерахував ПДФО до бюджету?

Для розрахунку сум податку на доходи фізичних осіб, які підлягають поверненню платнику податку з бюджету у зв'язку з реалізацією ним права на податкову знижку, застосовується сума сплаченого, тобто зарахованого до відповідного бюджету податку, а не нарахованого (утриманого) податковим агентом.

Отже, якщо податковий агент утримав, але не перерахував податок на доходи фізичних осіб до бюджету, то фізична особа не має права на податкову знижку.

Чи підлягає оподаткуванню ПДФО сума добових, якщо у закордонному паспорті відрядженого працівника відсутня відмітка уповноваженої службової особи Державної прикордонної служби України?

Якщо у закордонному паспорті відрядженого працівника відсутня відмітка уповноваженої службової особи Державної прикордонної служби України, то сума добових витрат може бути відшкодована найманому працівнику на підставі рішення керівника підприємства.

При цьому, сума відшкодованих добових витрат буде вважатися доходом найманого працівника і оподатковуватися податком на доходи фізичних осіб за ставкою 18 відсотків.

Хто є податковим агентом згідно з ПКУ?

Згідно з пп.14.1.180 п.14.1 ст.14 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі - ПКУ) податковий агент щодо податку на доходи фізичних осіб - юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ), самозайнята особа, представництво нерезидента - юридичної особи, інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції, які незалежно від організаційно-правового статусу та способу оподаткування іншими податками та/або форми нарахування (виплати, надання) доходу (у грошовій або негрошовій формі) зобов'язані нараховувати, утримувати та сплачувати податок, передбачений р.ІV ПКУ, до бюджету від імені та за рахунок фізичної особи з доходів, що виплачуються такій особі, вести податковий облік, подавати податкову звітність контролюючим органам та нести відповідальність за порушення його норм в порядку, передбаченому ст.18 та р.ІV ПКУ.

Який порядок оподаткування подарунку отриманого від профспілкової організації у негрошовій формі?

Згідно з п.п. 165.1.39 п. 165.1 ст. 165 розд. ІV Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами і доповненнями (далі – ПКУ) до загального місячного (річного) оподаткованого доходу платника податку не включається вартість дарунків (а також призів переможцям та призерам спортивних змагань), якщо їх вартість не перевищує 50 відс. однієї мінімальної заробітної плати (у розрахунку на місяць), встановленої на 1 січня звітного податкового року, за винятком грошових виплат у будь-якій сумі.

Відповідно до п.п. 164.2.17 п. 164.2 ст. 164 ПКУ якщо додаткові блага надаються у негрошовій формі, сума податку об'єкта оподаткування обчислюється за правилами, визначеними п. 164.5 ст. 164 ПКУ.

Згідно з п. 164.5 ст. 164 ПКУ під час нарахування (надання) доходів у будь-якій негрошовій формі базою оподаткування є вартість такого доходу, розрахована за звичайними цінами, правила визначення яких встановлені згідно з ПКУ, помножена на коефіцієнт, який обчислюється за такою формулою:

$$K = 100 : (100 - Cп),$$

де: К - коефіцієнт; Сп - ставка податку, встановлена для таких доходів на момент їх нарахування.

Яким чином буде визначатися база для нарахування ПДФО, якщо ЮО-резидентом нараховується та виплачується заробітна плата в іноземній валюті найманому працівнику-нерезиденту, а саме за валютним курсом НБУ, що діє на момент нарахування заробітної плати чи її виплати?

Відповідно до п. 2 ст. 2 Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року № 15-93 «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» резиденти і нерезиденти мають право здійснювати валютні операції з урахуванням обмежень, встановлених цим Декретом та іншими актами валютного законодавства України.

Згідно із п. 5.1 ст. 5 Правил використання готівкової іноземної валюти на території України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 30 травня 2007 року № 200 юридичні особи - резиденти та іноземні представництва можуть використовувати готівкову іноземну валюту з поточних рахунків для оплати праці, виплати премій і призів працівникам-нерезидентам, які працюють в Україні за контрактом.

При цьому, відповідно до п. 5.4 Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 року № 492 з поточного рахунку в іноземній валюті юридичних осіб - резидентів за

розпорядженням власника рахунку здійснюється, зокрема, оплата праці працівникам-нерезидентам, які працюють в Україні, а саме виплати готівкою або перерахування коштів на рахунки цих осіб, відкритих в уповноважених банках України.

Згідно із п. 164.4 ст. 164 розділу IV Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI (далі – ПКУ) під час нарахування (отримання) доходів, отриманих у вигляді валютних цінностей або інших активів (вартість яких виражена в іноземній валюті або міжнародних розрахункових одиницях), такі доходи перераховуються у гривні за валютним курсом Національного банку України, що діє на момент нарахування (отримання) таких доходів.

Відповідно до пп. 170.10.1 п. 170.10 ст. 170 ПКУ доходи з джерелом їх походження в Україні, що нараховуються (виплачуються, надаються) на користь нерезидентів, оподатковуються за правилами та ставками, визначеними для резидентів (з урахуванням особливостей, визначених деякими нормами розділу IV ПКУ для нерезидентів).

Згідно із п. 164.6 ст. 164 ПКУ для обчислення бази оподаткування використовується нарахована заробітна плата.

Враховуючи вищевикладене, при нарахуванні та виплаті заробітної плати в іноземній валюті юридичною особою - резидентом найманому працівнику – нерезиденту, такі доходи перераховуються у гривні за валютним курсом Національного банку України, що діє на момент нарахування таких доходів.

Інше

При закритті підприємницької діяльності подається податкова декларація за останній податковий період

Відповідно до п.п. 49.18.5 п. 49.18 ст. 49 розділу II та п. 177.5 ст.177 розділу IV Податкового кодексу України (далі – ПКУ), фізичні особи - підприємці подають до контролюючого органу податкову декларацію за місцем своєї податкової адреси за результатами календарного року протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року, в якій також зазначаються авансові платежі з податку на доходи.

Згідно з п. 177.11 ст.177 ПКУ фізичні особи - підприємці подають річну податкову декларацію у строк, визначений п.п. 49.18.5 п. 49.18 ст. 49 ПКУ, в якій поряд з доходами від підприємницької діяльності мають зазначатися інші доходи з джерел їх походження з України та іноземні доходи.

Фізичні особи, стосовно яких проведено державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за її рішенням, подають податкову декларацію за останній базовий податковий (звітний) період, в якій відображаються виключно доходи від проведення підприємницької діяльності, протягом 30 календарних днів з дня проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності. При проведенні державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за її рішенням останнім базовим податковим (звітним) періодом є період з дня, наступного за днем закінчення попереднього базового податкового (звітного) періоду до останнього дня календарного місяця, в якому проведено державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності.

Новації законодавства з податку на доходи фізичних осіб

Законом України від 21.12.2016 №1797-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні», що набрав чинності з 01.01.2017, внесені зміни до порядку оподаткування доходів фізичних осіб, відповідно до яких, зокрема:

- звільнено від оподаткування доходи від здавання металобрухту(код 7204 згідно з УКТ ЗЕД);
- збільшено неоподатковану вартість навчання, яка сплачується за фізичну особу (не вище трьохкратного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного року за кожний повний або неповний місяць навчання, підготовки чи перепідготовки такої фізичної особи); виключено положення щодо оподаткування сум, сплачених за навчання, як додаткового блага, у разі припинення трудових відносин з роботодавцем протягом періоду такого навчання або до закінчення третього календарного року від року, в якому закінчується таке навчання;
- збільшено до 80 євро неоподатковуваний розмір добових при закордонних відрядженнях (до внесених змін цей розмір складав не вище 0,75 розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, у розрахунку за кожен календарний день такого відрядження);
- за ставкою у розмірі 9% оподатковуються доходи у вигляді дивідендів по акціях та корпоративних правах, нарахованих нерезидентами, інститутами спільного інвестування, суб'єктами господарювання, які не є платниками податку на прибуток;
- змінено перелік витрат приватного підприємця на загальній системі оподаткування; виключено зі складу доходу та витрат суми акцизного податку з реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів; надано право (за власним бажанням) включати до складу витрат, пов'язаних з провадженням господарської діяльності, амортизаційні відрахування з відповідним веденням окремого обліку таких витрат (крім земельних ділянок, об'єктів житлової нерухомості, легкових та вантажних автомобілів).

Підприємці – пенсіонери та інваліди з 01.01.2017 року звільняються від сплати єдиного внеску за себе

З 01.01.2017 фізичні особи – підприємці, які обрали спрощену систему оподаткування, та фізичні особи – підприємці, які перебувають на загальній системі оподаткування, звільняються від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу.

Такі особи можуть бути платниками єдиного внеску виключно за умови їх добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Зазначене звільнення не застосовується до осіб, які провадять незалежну професійну діяльність.

Зазначена норма передбачена частиною 4 ст. 4 Закону України від 08.07.10 №2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», зі змінами внесеними Законом України від 06.12.16 №1774-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України».

Скасовано обов'язкову реєстрацію платниками акцизного податку осіб, які реалізують пальне в ємностях до 2л

Обов'язкову реєстрацію платниками акцизного податку осіб, які реалізують пальне в ємностях до 2 л, крім операцій з реалізації такого пального його виробниками, скасовано..

Також внесені зміни в частині акцизного податку щодо збільшено ставки акцизного податку на алкогольні напої та тютюнові вироби, деяких видів пального. Позитивною новиною для платників є скасування акцизного податку з роздрібного продажу палива.

Довідково: з 01 січня 2017 р. набрали чинності Закони України, які вносять зміни до Податкового кодексу України (№1774-VIII, №1791-VIII №1795-VIII, № 1797-VIII).

Неприбуткові організації мають можливість внести зміни до установчих документів до 1.07.2017 року

Неприбуткові підприємства, установи та організації, внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій на день набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування неприбуткових організацій", не підлягають виключенню з Реєстру до 1 липня 2017 року.

Тобто, продовжено з 1.01.2017 року до 1.07.2017 року строк приведення неприбутковими організаціями установчих документів до вимог Податкового кодексу і подання їх копій до фіскального органу.

Зазначена норма передбачена п. 34 підр. 4. Податкового кодексу України, з урахуванням змін, внесених Законом України від 21.12.2016 №1797 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні».

Релігійним неприбутковим організаціям Законом України від 06.10.16 № 1667-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо уточнення окремих положень про оподаткування неприбуткових організацій", продовжено термін щодо приведення у відповідність установчих документів до 1 січня 2018 року.

Правові наслідки застосування податкових консультацій

Законом України від 21.12.2016 №1797-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» (далі – Закон 1797) внесені зміни до статей 52 та 53 Податкового кодексу України (далі – ПКУ), що регулюють правові відносини та наслідки застосування податкових консультацій (дані зміни набувають чинності з 1 квітня 2017 року), а саме:

- скорочено термін для надання індивідуальної податкової консультації – з 30 до 25 днів, строк розгляду звернення може бути продовжено, але не більше 10 календарних днів;

- вилучено повідомлення про електронну форму податкових консультацій (індивідуальні податкові консультації надаються: в усній формі – контролюючими органами та державними податковими інспекціями; у письмовій формі – контролюючими органами в Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі, областях, міжрегіональними територіальними органами, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику);

- визначені реквізити звернення платників податків на отримання індивідуальної податкової консультації в письмовій формі, а також встановлено, що за зверненням платника податків, яке не відповідає вимогам ПКУ, податкова консультація не надається.

Крім того, змінами передбачено, що індивідуальна податкова консультація, яка надається в письмовій формі, підлягає реєстрації в єдиній базі індивідуальних податкових консультацій та розміщується на офіційному сайті, без зазначення найменування (прізвища, ім'я, по батькові) платника податків, коду згідно з ЄДРПОУ (реєстраційного номера облікової картки) та його податкової адреси. Доступ до вказаних даних єдині бази і офіційного веб-сайту є безоплатним і вільним.

Нормами закону визначено, що не може бути притягнуто до відповідальності, включаючи фінансової (штрафні санкції та/або пеня), платника податків (податкового агента та/або його посадову особу), який діяв відповідно до індивідуальної податкової консультації, наданої йому у письмовій формі, а також узагальнюючої

податкової консультації, за діяння, що містить ознаки податкового правопорушення, зокрема на підставі того, що у подальшому така податкова консультація була змінена або скасована.

Положення цього пункту застосовуються до індивідуальної податкової консультації, за умови, що вона зареєстрована в єдиній базі індивідуальних податкових консультацій

У той же час п.39 розділу XX «Перехідні положення» ПКУ з урахуванням змін, внесених Законом 1797, встановлено: індивідуальна податкова консультація, яка надається контролюючим органом у письмовій або електронній формі до 31 березня 2017 року (включно), звільняє платника податків (податкового агента та / або його посадову особу) від відповідальності, включаючи фінансову (штрафні санкції та / або пеню), за діяння, що містять ознаки податкового правопорушення, вчинені до 31 грудня 2017 року (включно).

З 1 січня 2018 року індивідуальна податкова консультація, надана контролюючим органом у письмовій або електронній формі до 31 березня 2017 року (включно), не підлягає застосуванню.

Нові правила для неприбуткових підприємств, установ та організацій

Пунктом 65 розділу 1 Закону України від 21.12.2016 №1797-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» (далі – Закон 1797), що набрав чинності з 01.01.2017, внесені зміни до підпункту 133.4.1 Податкового кодексу України (далі – ПКУ), тобто уточнені правила віднесення установи до неприбуткових, а саме:

- вимоги в установчих документах щодо заборони розподілу доходу та наявності положень щодо передачі активів не поширюються на бюджетні установи;

- зареєстровані установи та організації (новостворені), які подали в установленому порядку документи для внесення до Реєстру неприбуткових установ та організацій під час або протягом 10 днів з дня державної реєстрації та які за результатами розгляду цих документів внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, для цілей оподаткування вважаються неприбутковими організаціями з дня їх державної реєстрації.

Підпунктом 133.4.3 п.133.4 ст.133 ПКУ уточнено, що у разі недотримання неприбутковою організацією вимог, визначених цим пунктом, така неприбуткова організація зобов'язана подати у строк, визначений для місячного податкового (звітного) періоду, звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації за період з початку року (або з початку визнання організації неприбутковою в установленому порядку, якщо таке визнання відбулося пізніше) по останній день місяця, в якому вчинено таке порушення, та зазначити і сплатити суму самостійно нарахованого податкового зобов'язання з податку на прибуток. Податкове зобов'язання розраховується виходячи із суми операції (операцій) нецільового використання активів. Така неприбуткова організація виключається контролюючим органом з Реєстру неприбуткових установ та організацій та вважається платником податку на прибуток для цілей оподаткування з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення.

За період з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення, по 31 грудня податкового (звітного) року така неприбуткова організація зобов'язана щокварталу подавати до контролюючого органу податкову декларацію з податку на прибуток (з наростаючим підсумком), сплачувати податок у строк, визначений для квартального періоду та подавати фінансову звітність у порядку, встановленому для платників податку на прибуток.

З наступного податкового (звітного) року така неприбуткова організація подає податкову декларацію з податку на прибуток і фінансову звітність та сплачує податок на прибуток у порядку, встановленому цим розділом для платників податку на прибуток.

Законом 1797 також доповнено п.133.4 ПКУ підпунктом 133.4.7, положеннями якого чітко встановлено, що для неприбуткових організацій, які відповідають вимогам цього пункту та внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, встановлюється річний податковий (звітний) період, крім випадків, передбачених п.п.133.4.3 п.133.4 ст.133 ПКУ.

Податкові «канікули» для платників податку на прибуток

Законом України від 21.12.2016 №1797-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні», що набрав чинності з 01.01.2017, внесені зміни до підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу України (далі – ПКУ), а саме, підрозділ доповнено новим пунктом 44, яким передбачено надання податкових «канікул» для платників податку на прибуток.

Так, **на період до 31 грудня 2021 року застосовується ставка нуль відсотків для платників податку на прибуток**, у яких річний дохід, визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний період, не перевищує трьох мільйонів гривень та розмір нарахованої за кожний місяць звітного періоду заробітної плати (доходу) кожному з працівників, які перебувають з платником податку у трудових відносинах, є не меншим як дві мінімальні заробітні плати, розмір якої встановлено законом (з 2017 року – 6400 грн.), та які відповідають одному із таких критеріїв:

а) утворені в установленому законом порядку після 1 січня 2017 року;

б) діючі, у яких протягом трьох послідовних попередніх років (або протягом усіх попередніх періодів, якщо з моменту їх утворення пройшло менше трьох років) щорічний обсяг доходів задекларовано в сумі, що не перевищує трьох мільйонів гривень, та у яких середньооблікова кількість працівників протягом цього періоду становила від п'яти до 20 осіб;

в) які були зареєстровані платниками єдиного податку в установленому законодавством порядку в період до 1 січня 2017 року та у яких за останній календарний рік обсяг виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) становив до трьох мільйонів гривень та середньооблікова кількість працівників становила від п'яти до 50 осіб.

При цьому, якщо платники податку, які застосовують нульову ставку податку на прибуток, у будь-якому звітному періоді досягли показників щодо отриманого доходу, середньооблікової чисельності або середньої заробітної плати працівників, з яких хоча б один не відповідає критеріям, зазначеним у п.44 підрозділу 4 розділу XX ПКУ, то такі платники податку зобов'язані оподаткувати прибуток, отриманий у такому звітному періоді, за ставкою, встановленою п.136.1 ст.136 ПКУ (18 відсотків).

Слід зазначити, що скористатися такими канікулами не зможуть суб'єкти господарювання, які:

1) утворені після 1 січня 2017 року шляхом реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення), приватизації та корпоратизації;

2) здійснюють:

- діяльність у сфері розваг, визначену у п.п.14.1.46 п.14.1 ст.14 ПКУ;
- виробництво, оптовий продаж, експорт, імпорт підкацизних товарів;
- виробництво, оптовий та роздрібний продаж паливно-мастильних матеріалів;
- видобуток, серійне виробництво та виготовлення дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, у тому числі органогенного утворення;
- фінансову та страхову діяльність (гр.64 – гр.66 Секції К КВЕД ДК 009: 2010);
- діяльність з обміну валют;
- видобуток та реалізацію корисних копалин загальнодержавного значення;
- операції з нерухомим майном (гр.68 КВЕД ДК 009: 2010);
- поштову та кур'єрську діяльність (гр.53 КВЕД ДК 009: 2010);
- діяльність з організації торгів (аукціонів) виробами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріату;
- діяльність з надання послуг у сфері телебачення і радіомовлення відповідно до Закону «Про телебачення і радіомовлення»;
- охоронну діяльність;
- ЗЕД (крім діяльності у сфері інформатизації);
- виробництво продукції на давальницькій сировині;
- оптову торгівлю і посередництво в оптовій торгівлі;
- діяльність у сфері виробництва та розподілення електроенергії, газу та води;
- діяльність у сферах права та бухгалтерського обліку (гр.69 КВЕД ДК 009: 2010);
- діяльність у сфері інжинірингу (гр.71 КВЕД ДК 009: 2010).

Звертаємо увагу! Платники податку, зазначені у підпунктах «а», «б», «в» цього пункту ПКУ, які здійснюють нарахування та виплату дивідендів своїм акціонерам (власникам), нараховують та вносять до бюджету авансовий внесок з податку у порядку, встановленому п.57.1¹ ст.57 ПКУ, та сплачують податок на прибуток за ставкою 18% за звітний податковий період, у якому здійснювалося нарахування та виплата дивідендів.

До уваги платників, які здійснюють виробництво та реалізацію алкогольних та тютюнових виробів!

Законом України від 20.12.2016 №1791-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році», який набрав чинності 01.01.2017, внесені зміни до Закону України від 19.12.1995 №481/95-ВР «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів», а саме:

- скасовано спеціальну звітність для суб'єктів господарювання роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами;
- плата за ліцензію на право оптової торгівлі виключно пивом для малих пивоварень з обсягом виробництва до 3 000 гектолітрів на рік складе 30 000 гривень;
- суб'єкти господарювання, які виробляють виноматеріали, можуть отримувати ліцензію на виробництво спирту коньячного, а також здійснювати оптову торгівлю спиртом коньячним власного виробництва за наявності ліцензії на виробництво (без окремої ліцензії на оптову торгівлю вартістю 500 000 грн.);
- скасовано обов'язковість сертифікації алкогольної продукції.

Приведено у відповідність питання маркування (етикування) зброджених напоїв та запроваджено фінансову відповідальність за виробництво, транспортування та зберігання алкогольних напоїв у тарі, не визначеній законом.

Податковий календар на 16 та 19 січня 2017 року

16 січня, понеділок, останній день подання:

- звіту про використання книг обліку розрахункових операцій (розрахункових книжок) за грудень 2016 року (форма №ЗВР-1), якщо не передбачено подання інформації дротовими або бездротовими каналами зв'язку;
- довідки про використані розрахункові книжки за грудень 2016 року;

19 січня, четвер, останній день сплати

- єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування фізичними особами – підприємцями, які обрали спрощену систему оподаткування, за 4-й квартал 2016 року.

З 1 січня 2017 року суб'єкти роздрібної торгівлі алкогольною та тютюновою продукцією звітність не подають

Законом України від 20.12.2016 р. № 1791-VIII внесено зміни до Закону «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» № 481 від 19.12.1995 р., які стосуються, зокрема, подання звітності платниками.

Зокрема, змінами до ч. 3 ст. 16 Закону № 481 встановлено, що з 01.01.2017 року алкогольно-тютюнову звітність подають суб'єкти господарювання, які отримали ліцензії на виробництво та/або оптову торгівлю спиртом, алкогольними напоями і тютюновими виробами та здійснюють таку діяльність та/або експорт, імпорт зазначеної продукції.

Таким чином, у роздрібних торговців алкогольною та тютюновою продукцією з 2017 року вже не має обов'язку подавати цю звітність.

Статею 18 Закону № 481 доповнена ч. 19, відповідно до якої штрафи за неподання чи несвоєчасне подання звіту або подання звіту з недостовірними відомостями про обсяги обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів не застосовуються до роздрібних торговців з дати виникнення зобов'язання щодо подання такого звіту.

Про електронні ключі для подання е-декларації, що необхідно знати ?

Головне управління ДФС у Житомирській області запрошує суб'єктів декларування отримати посилені сертифікати на ключі електронного цифрового підпису та повідомляє.

Відповідно до [Закону України від 14 жовтня 2014 року №1700-VII «Про запобігання корупції»](#) починаючи з січня 2017 року особи зазначені у [пункті 1, підпункті «а» пункту 2](#) частини першої статті 3 цього Закону (далі – суб'єкти декларування), зобов'язані щорічно до **1 квітня** подавати шляхом заповнення на офіційному веб-сайті Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік.

Державні службовці та посадові особи, уповноважені на виконання функцій держави чи місцевого самоврядування, можуть отримати ключі електронного цифрового підпису, що використовуються для заповнення і подання е-декларації, в підрозділах Акредитованого центру сертифікації ключів ІДД ДФС України.

Враховуючи, що електронна декларація подається до 1 квітня, суб'єктам декларування – держслужбовцям та посадовим особам, варто не відкладати на останні дні візит до фахівців АЦСК ІДД ДФС, котрі є в кожному регіоні.

Для подання декларації за минулий рік суб'єкт декларування має використовувати особистий ключ електронного цифрового підпису (далі – ЕЦП) отриманий для виконання своїх службових обов'язків. Разом з цим, особи, які припинили діяльність пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування протягом звітного року, отримують послуги ЕЦП як фізичні особи, а не як посадова особа органу державної влади, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи або організації державної форми власності, - інформує офіційний сайт АЦСК ІДД ДФС України.

Запрошуємо суб'єктів декларування отримати посилені сертифікати на ключі електронного цифрового підпису за адресою:

Додатково повідомляємо, що для початку заповнення вказаної декларації необхідно перейти на веб-портал НАЗК (<https://portal.nazk.gov.ua/login>) та авторизуватись за допомогою особистого ключа ЕЦП (файл Key-6.dat) та ввести актуальну адресу електронної поштової скриньки (бажано використовувати поштові скриньки доменних зон «ua», «net» або «com»). Детальну інформацію щодо порядку заповнення та подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування можна переглянути на веб-сайті НАЗК <https://nazk.gov.ua>.

Довідка щодо заповнення декларацій: (044) 200-08-29, (044) 200-06-88

Технічна допомога: support@nazk.gov.ua

З 01.01.2017 року податок на доходи фізичних осіб з доходу, наданого у негрошовій формі або виплаченого готівкою сплачується протягом трьох банківських днів з дня виплати такого доходу

З 01.01.2017 року якщо оподатковуваний дохід надається у негрошовій формі чи виплачується готівкою з каси податкового агента, податок сплачується (перераховується) до бюджету протягом трьох банківських днів з дня, що настає за днем такого нарахування (виплати, надання).

Отже з 01.01.2017 р. податок на доходи фізичних осіб і військовий збір з доходу, наданого у негрошовій формі або виплаченого готівкою з каси податкового агента необхідно сплачувати протягом трьох банківських днів з дня, що настає за днем такого нарахування (виплати, надання).

До 01.01.2017 року в зазначеному випадку податок сплачувався до бюджету протягом банківського дня, що настає за днем такого нарахування (виплати, надання).

Зазначена норма передбачена п.п 168.1.4 ст. 168 Податкового кодексу України, з урахуванням змін, внесених Законом України від 21.12.2016 №1797 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні».

З 01.01.2017 року неоподатковувана сума добових для відряджень по Україні складає 320 грн., а для відряджень за кордон - 80 євро за кожен календарний день відрядження

До оподаткованого податком на доходи фізичних осіб доходу платника податку - фізичної особи, яка перебуває у трудових відносинах із своїм роботодавцем або є членом керівних органів підприємств, установ, організацій, не включаються витрати на відрядження, не підтверджені документально, на харчування та фінансування інших власних потреб фізичної особи (добові витрати), понесені у зв'язку з таким відрядженням (добові):

- у межах території України, але не більш як 0,1 розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року, в розрахунку за кожен календарний день такого відрядження,

- для відряджень за кордон - не вище 80 євро за кожен календарний день такого відрядження за офіційним обмінним курсом гривні до євро, установленим НБУ, в розрахунку за кожен такий день.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» визначено, що мінімальна заробітна плата з 01 січня 2017 року становить 3200 гривень.

Отже з 01.01.2017 року неоподатковувана сума добових для відряджень по Україні складає 320 грн., а для відряджень за кордон - 80 євро за кожен календарний день такого відрядження за офіційним обмінним курсом гривні до євро, установленим НБУ, в розрахунку за кожен такий день.

Зазначена норма передбачена п.п. 170.9.1 ст. 170 Податкового кодексу України, з урахуванням змін, внесених Законом України від 21.12.2016 №1797 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні».

Сплата у 2017 році єдиного внеску підприємцями, які застосовують спрощену систему оподаткування

З 01 січня 2017 року набули чинності зміни, внесені Законом України від 06.12.16 №1774-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Підприємці, які обрали спрощену систему оподаткування, єдиний внесок нараховують на суми, що визначаються такими платниками самостійно для себе, але не більше максимальної величини бази нараховання єдиного внеску.

При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

З 01.01.2017 року платники єдиного податку 1-ї групи мають право сплачувати єдиний внесок у сумі не менше за 0,5 мінімального страхового внеску із зарахуванням відповідних періодів здійснення підприємницької діяльності до страхового стажу.

Мінімальний страховий внесок – це сума єдиного внеску, що визначається розрахунково як добуток мінімального розміру заробітної плати на розмір внеску, встановлений законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та підлягає сплаті щомісяця. Законом України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» визначено, що мінімальна заробітна плата з 01 січня 2017 року становить 3200 гривень.

Отже з 01 січня 2017 року для підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування, крім платників єдиного податку 1-ї групи, сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску за місяць.

Тобто мінімальна сума єдиного внеску становить 704 грн. (3200 грн. x 22%).

Для платників єдиного податку 1-ї групи мінімальна сума єдиного внеску з 01 січня 2017 року становить 352 грн. (3200 грн. x 0,5 x 22%).

Зазначений порядок передбачений Законом України від 06.12.16 №1774-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України», Законом України від 21.12.16 № 1801-VIII «Про Державний бюджет України на 2017 рік», Законом України від 08.07.10 №2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Підприємці на загальній системі оподаткування подають звіт щодо сум нарахованого єдиного внеску за себе не пізніше 9 лютого

Відповідно до п. 2 розд. III Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 14.04.2015 № 435 із змінами та доповненнями (далі – Порядок № 435), ФОП, у тому числі ФОП платники ЄП, без використання праці найманих працівників, формують та подають звіт щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – Звіт) самі за себе один раз на рік до 10 лютого року, наступного за звітним періодом.

Звітним періодом є календарний рік.

Якщо останній день строку подання Звіту припадає на вихідний, святковий день чи інший неробочий день, то останнім днем подання Звіту вважається перший після нього робочий день (п. 14 розд. II Порядку № 435).

Згідно з абзацом третім частини восьмої ст. 9 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» зі змінами та доповненнями ФОП, крім ФОП платників ЄП, зобов'язані сплачувати єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄВ), нарахований за календарний рік, до 10 лютого наступного року.

Пунктом першим ст. 530 Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 року № 435-IV визначено, якщо у зобов'язанні встановлений строк (термін) його виконання, то воно підлягає виконанню у цей строк (термін).

Відповідно до п.п. 49.18.5 п. 49.18 ст. 49 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями податкові декларації подаються за базовий звітний (податковий) період, що

дорівнює календарному року для платників податку на доходи фізичних осіб - підприємців, – протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

Тобто, граничний термін подання Звіту та сплати ЄВ за себе ФОП, які застосовують загальну систему оподаткування, за рік – 9 лютого.

Якщо останній день строку подання Звіту припадає на вихідний, святковий день чи інший неробочий день, то останнім днем подання Звіту вважається перший після нього робочий день.

З цим та іншими роз'ясненнями можна ознайомитися у [Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі ДФС України](#) (дане роз'яснення у категорії 301).

У січні 2017 року звітуємо за новою формою декларації акцизного податку

Наказом Міністерства фінансів України від 26.09.2016 №841 «Про внесення змін до форми декларації акцизного податку та Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку» внесено зміни до форми податкової декларації акцизного податку, які набули чинності 22.11.2016 року.

Відповідно до Податкового кодексу України, якщо у результаті запровадження нового податку або зміни правил оподаткування змінюються форми податкової звітності, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, який затвердив такі форми, зобов'язаний оприлюднити нові форми звітності.

До визначення нових форм декларацій (розрахунків), які набирають чинності для складання звітності за податковий період, що настає за податковим періодом, у якому відбулося їх оприлюднення, є чинними форми декларацій (розрахунків), чинні до такого визначення.

Враховуючи викладене, вперше оновлену форму декларації акцизного податку необхідно подавати не пізніше 20 січня 2017 року за звітний період – грудень 2016 року.

Більш детально з таким роз'ясненням можна ознайомитися на офіційному веб-порталі Державної фіскальної служби України у Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі (категорія 116.07).

Коли виникає обов'язок декларувати отримані доходи

Обов'язок щодо подання [податкової декларації про майновий стан і доходи](#) у платників податків виникає:

- при отриманні доходів не від податкових агентів (тобто від інших фізичних осіб, які не зареєстровані як самозайняті особи). До таких доходів відносяться, зокрема, доходи від надання в оренду рухомого або нерухомого майна іншим фізичним особам, успадкування чи отримання в дарунок майна не від членів сім'ї першого ступеня споріднення тощо;

- при отриманні від податкових агентів доходів, які не підлягали оподаткуванню при виплаті, але які не звільнені від оподаткування. До таких доходів відносяться, зокрема, операції з інвестиційними активами;

- при отриманні іноземних доходів;

- в інших випадках, передбачених законодавством, зокрема, при отриманні у власність майна за рішенням суду.

Обов'язок платника податку щодо подання декларації вважається виконаним і податкова декларація не подається, якщо такий платник податку отримував доходи виключно:

- від податкових агентів, які не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу;

- виключно від податкових агентів незалежно від виду та розміру нарахованого (виплаченого, наданого) доходу, крім випадків, прямо передбачених IV розділом Податкового кодексу України (далі - ПКУ);

- від операцій продажу (обміну) майна, дарування, при нотаріальному посвідченні договорів за якими був сплачений податок відповідно до IV розділу ПКУ;

- у вигляді об'єктів спадщини, які оподатковуються за нульовою ставкою податку та/або з яких сплачено податок відповідно до п.174.3 ст. 174 ПКУ.

Порядок відображення військового збору у формі 1-ДФ

Відповідно до розділу III Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 13.01.2015 № 4 відображення відомостей у розділі I «Суми доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і суми утриманого з них податку» податкового розрахунку за ф. 1ДФ здійснюється наступним чином:

у графі 3а «Сума нарахованого доходу» відображається (за звітний квартал) дохід, який нараховано фізичній особі відповідно до ознаки доходу згідно з довідником ознак доходів, наведеним у додатку до Порядку. У разі нарахування доходу його відображення у графі 3а є обов'язковим незалежно від того, виплачені такі доходи чи ні.

Нарахований дохід відображається повністю, без вирахування податку на доходи фізичних осіб, суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових внесків до Накопичувального фонду, у випадках, передбачених законом, - обов'язкових страхових внесків до недержавного пенсійного фонду, які відповідно до закону сплачуються за рахунок заробітної плати працівника, суми податкової соціальної пільги за її наявності та військового збору (у періоді його справляння).

У графі 3 «Сума виплаченого доходу» відображається сума фактично виплаченого доходу платнику податку податковим агентом.

У графі 4а «Сума нарахованого податку» відображається сума податку, нарахованого та утриманого з доходу, нарахованого платнику податку згідно із законодавством

У графі 4 «Сума перерахованого податку» відображається фактична сума перерахованого податку до бюджету.

Порядок відображення відомостей у розділі II «Оподаткування процентів, вигравшів (прізів) у лотерею та військовий збір» податкового розрахунку за ф. 1ДФ визначено п. 3.11 Порядку, а саме, у рядку «**Військовий збір**» відомості про фізичну особу - платника податку, якій нараховані доходи, з яких утримується військовий збір, не зазначаються.

При цьому, графи 3, 3а та 4, 4а рядка «Військовий збір» розділу II податкового розрахунку за ф. 1ДФ заповнюються аналогічно відповідним графам розділу I такого розрахунку.

Спадкоємці мають подати до фіскальної служби декларації про отримання об'єктів спадщини у 2016 році

Порядок оподаткування доходу, отриманого платником податку в результаті прийняття ним у спадщину чи у дарунок коштів, майна, майнових чи немайнових прав, регулюється ст. 174 Податкового кодексу України (ПКУ), якою встановлено різні ставки для оподаткування доходів платника податку, одержаних у вигляді спадщини, залежно від ступеня споріднення спадкоємця із спадкодавцем та резидентського статусу.

Згідно з пп. "а" пп. 174.2.1 п. 174.2 ст. 174 ПКУ за нульовою ставкою податку на доходи фізичних осіб оподатковується вартість власності, що успадковується членами сім'ї спадкодавця першого ступеня споріднення.

За визначенням пп. 14.1.263 п. 14.1 ст. 14 ПКУ членами сім'ї фізичної особи першого ступеня споріднення вважаються її батьки, чоловік або дружина, діти, у тому числі усиновлені. Інші члени сім'ї фізичної особи вважаються такими, що мають другий ступінь споріднення.

Крім того, згідно з пп. "б" пп. 174.2.1 п. 174.2 ст. 174 ПКУ за нульовою ставкою оподатковується вартість власності (нерухомого майна), зазначеної в пп. "а" п. 174.1 цієї статті, що успадковується особою, яка є інвалідом I групи або має статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, та вартість власності (нерухомого майна), зазначеної в пп. "а" п. 174.1 цієї статті, що успадковуються дитиною-інвалідом. Водночас за ставкою 5 %, визначеною п. 167.2 ст. 167 ПКУ, оподатковується вартість будь-якого об'єкта спадщини, що успадковується спадкоємцями, які не є членами сім'ї спадкодавця першого ступеня споріднення (пп. 174.2.2 п. 174.2 ст. 174 ПКУ).

Відповідно до пп. 174.2.3 п. 174.2 ст. 174 ПКУ для будь-якого об'єкта спадщини, що успадковується спадкоємцем-нерезидентом від спадкодавця-резидента, застосовується ставка податку, визначена у п. 167.1 ст. 167 ПКУ, - 18 відсотків.

Громадяни, що одержали дохід у вигляді спадщини чи подарунку, який оподатковується за нульовою ставкою податку, та фізичні особи – нерезиденти, якими сплачено податок з доходів фізичних осіб до нотаріального оформлення (видачі свідоцтва на спадщину або договору дарування) не зобов'язані включати вартість (суму) такої спадщини чи подарунку до складу загального річного оподатковуваного доходу та подавати річну податкову декларацію про майновий стан і доходи.

Також необхідно пам'ятати що доходи, визначені ст. 163 ПКУ, зокрема, загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід у вигляді вартості успадкованого майна, є об'єктом оподаткування військовим збором (пп. 1.2 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX ПКУ).

Ставка військового збору становить 1,5 відс. об'єкта оподаткування, визначеного пп. 1.2 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX ПКУ (пп. 1.3 п. 16¹ підр. 10 розділу XX ПКУ).

Відповідальними за утримання (нарахування) та сплату (перерахування) збору до бюджету є особи, визначені у статті 171 ПКУ (пп. 1.5 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX ПКУ).

Звільняються від оподаткування військовим збором доходи, що згідно з розділом IV ПКУ не включаються до загального оподатковуваного доходу фізичних осіб (не підлягають оподаткуванню, оподатковуються за нульовою ставкою), крім доходів, зазначених у підпунктах 165.1.2, 165.1.18, 165.1.25, 165.1.52 п. 165.1 ст. 165 ПКУ (пп. 1.7 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX ПКУ).

Отже, дохід у вигляді вартості успадкованого майна, отриманий спадкоємцем-резидентом, який є членом сім'ї спадкодавця першого ступеня споріднення, оподатковується податком на доходи фізичних осіб за нульовою ставкою та не підлягає оподаткуванню військовим збором.

Водночас до вартості будь-яких об'єктів спадщини, одержаних спадкоємцем-нерезидентом від спадкодавця-резидента, незалежно від їх ступеня споріднення, застосовуються ставка податку на доходи фізичних осіб у розмірі 18 відс. та військового збору 1,5 відсотка.

У відомстві наголошують, буковинці, які отримали у 2016 році спадщину чи подарунок, зобов'язані задекларувати такі доходи до 1 травня 2017 та до 1 серпня 2017 року сплатити з таких доходів відповідну суму податку.

Запит і відповідь на податкову консультацію у 2017 році оформляється за новими вимогами

Законом України від 21.12.2016р. №1797-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні", який набрав чинності з 1 січня 2017 року, змінено порядок надання податкових консультацій платникам податків.

Згідно з оновленою статтею 53 Кодексу за зверненням платників податків контролюючі органи надають їм безоплатно індивідуальні податкові консультації з питань практичного застосування окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, протягом 25 (раніше - 30) календарних днів, що настають за днем отримання такого звернення даним контролюючим органом. Вказаний термін може бути продовжено уповноваженою особою органу ДФС на строк не більше 10 календарних днів, із письмовим повідомленням платника про таке продовження до закінчення 25 - денного строку.

Звернення платників податків на отримання індивідуальної податкової консультації в письмовій формі повинно містити:

- найменування для юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові для фізичної особи, податкову адресу, а також номер засобу зв'язку та адресу електронної пошти, якщо такі наявні;
- код згідно з ЄДРПОУ (для юридичних осіб) або реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб) або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті);
- зазначення, в чому полягає практична необхідність отримання податкової консультації;
- підпис платника податків; дату підписання звернення.

На звернення платника податків, що не відповідає вимогам, зазначеним у цьому пункті, податкова консультація не надається, а надсилається відповідь у порядку та строки, передбачені Законом України "Про звернення громадян".

Зміни набирають чинності з 01 квітня 2017 року.

Внесені зміни до податкової декларації з рентної плати

З 30.12.2016 набрав чинності наказ Міністерства фінансів України від 07.11.2016 №927 «Про внесення змін до форми Податкової декларації з рентної плати», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 28.11.2016 за №1539/29669 (далі – Наказ №927).

Відповідно до Наказу №927 форма податкової декларації з рентної плати (далі – Декларація) викладена у новій редакції.

Так, у Декларації рядок 1 «Податковий період» заголовної частини доповнено рядками 1.1.2 та 1.2.2, у яких зазначається податковий період – *місяць*.

Зазначений податковий (звітний) період визначений пунктом 257.1 статті 257 ПКУ для:

- рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин за видобування нафти, конденсату, природного газу, у тому числі газу, розчиненого у нафті (нафтового (попутного) газу), етану, пропану, бутану;
- рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України;
- рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами,
- рентної плати за транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

Наказом №927 затверджені також нові додатки до Декларації, а саме:

- *Додаток 2¹* – «Розрахунок з рентної плати за користування надрами для видобування вуглеводневої сировини»;
- *Додаток 4¹* – «Розрахунок з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України»;
- *Додаток 10¹* – «Розрахунок з рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами»;
- *Додаток 11¹* – «Розрахунок з рентної плати за транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України».

Наказ №927 опубліковано в «Офіційному віснику України» від 30.12.2016 №101.

До уваги ФОП – платників єдиного податку: порядок застосування РРО!

Відповідно до пункту 296.10 статті 296 Податкового кодексу України від 02.12.2010 №2755-VI зі змінами та доповненнями реєстратори розрахункових операцій (далі – РРО) не застосовуються платниками єдиного податку:

- першої групи;
- другої і третьої груп (фізичні особи – підприємці) незалежно від обраного виду діяльності, обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 1 мільйон гривень. У разі перевищення в календарному році обсягу доходу понад 1 мільйон гривень застосування РРО для такого платника єдиного податку є обов'язковим. Застосування РРО розпочинається з першого числа місяця кварталу, наступного за виникненням такого перевищення, та продовжується у всіх наступних податкових періодах протягом дії свідоцтва платника єдиного податку.

Отже, якщо за 9 місяців 2016 року у фізичних осіб – підприємців – платників єдиного податку третьої групи обсяг доходу більше 1 мільйона гривень, такі платники єдиного податку з 1 січня 2017 зобов'язані при здійсненні своєї господарської діяльності застосовувати РРО або перейти на використання виключно безготівкових розрахунків.

Актуально для суб'єктів господарювання, які здійснюють операції з купівлі-продажу готівкової іноземної валюти

Згідно з вимогами Закону України від 06.07.1995 №265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон №265) та з врахуванням положень Інструкції про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12.12.2002 №502, які здійснюють

операції з купівлі-продажу готівкової іноземної валюти, зобов'язані з 17.12.2016 при здійсненні зазначених операцій застосовувати реєстратори розрахункових операцій.

Відповідальність за незастосування реєстраторів розрахункових операцій суб'єктами господарювання, які здійснюють операції з купівлі-продажу готівкової іноземної валюти, визначена статтею 18 Закону №265.

Звертаємо увагу, що відповідна інформація 14.12.2016 також розміщена на офіційному сайті Національного банку України у розділі «Новини» за посиланням: www.bank.gov.ua

Коли і як правильно виправити помилки у поданій податковій декларації

У разі якщо у майбутніх податкових періодах, з урахуванням строків давності, визначених статтею 102 Податкового кодексу України, платник податків самостійно, у тому числі за результатами електронної перевірки, виявляє помилки, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації, крім обмежень, визначених ст. 50 ПКУ, він зобов'язаний надіслати уточнюючий розрахунок до такої податкової декларації за формою чинного на час подання уточнюючого розрахунку.

Платник податків має право не подавати такий розрахунок, якщо відповідні уточнені показники зазначаються ним у складі податкової декларації за будь-який наступний податковий період, протягом якого такі помилки були самостійно виявлені.

Згідно з п. 102.1 ст. 102 ПКУ контролюючий орган, крім випадків, визначених п. 102.2 ст. 102 ПКУ, має право самостійно визначити суму грошових зобов'язань платника податків у випадках, визначених ПКУ, не пізніше закінчення 1095 днів (2555 днів у разі проведення перевірки контрольованої операції відповідно до ст. 39 ПКУ), що настає за останнім днем граничного строку подання податкової декларації, звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації, визначеної п. 133.4 ст. 133 ПКУ, та/або граничного строку сплати грошових зобов'язань, нарахованих контролюючим органом, а якщо така податкова декларація була надана пізніше, – за днем її фактичного подання. Якщо протягом зазначеного строку контролюючий орган не визначає суму грошових зобов'язань, платник податків вважається вільним від такого грошового зобов'язання, а спір стосовно такої декларації та/або податкового повідомлення не підлягає розгляду в адміністративному або судовому порядку.

У разі подання платником податку уточнюючого розрахунку до податкової декларації контролюючий орган має право визначити суму податкових зобов'язань за такою податковою декларацією протягом 1095 днів з дня подання уточнюючого розрахунку.

Таким чином, платник податків у разі самостійного виявлення помилок у раніше поданій ним податковій декларації, звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації (крім обмежень, визначених ст. 50 ПКУ) (з урахуванням строку давності 1095 днів, а у разі проведення перевірки контрольованої операції відповідно до ст. 39 ПКУ - 2555 днів), зобов'язаний надіслати уточнюючий розрахунок до такої податкової декларації (звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації) за формою чинного на час подання уточнюючого розрахунку.

Яким чином ФОП або ФО, яка здійснює незалежну професійну діяльність, знятися з обліку у разі прийняття рішення про припинення підприємницької діяльності?

Відповідно до п. 11.22 розд. XI Порядку обліку платників податків і зборів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1588 (у редакції наказу Мінфіну від 22.04.2014 № 462) (далі – Порядок), зняття з обліку самозайнятих фізичних осіб як платників податків у контролюючих органах здійснюється у такому порядку:

1) підставою для зняття фізичної особи - підприємця з обліку у відповідному контролюючому органі є відомості про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за її рішенням, або за судовим рішенням, або у разі її смерті, або оголошення її померлою, або визнання її безвісно відсутньою, а також відомості відповідної реєстраційної картки.

Дата зняття з обліку фізичної особи - підприємця відповідає даті отримання відомостей про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця. Дані про зняття з обліку платника податків фіксуються в журналі за формою № 6-ОПП. Номер зняття з обліку відповідає номеру відповідного запису в журналі за формою № 6-ОПП.

Дані про зняття з обліку фізичної особи - підприємця передаються контролюючим органом за основним місцем обліку такого платника податків до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) із зазначенням: дати та номера запису про зняття з обліку, назви та ідентифікаційного коду контролюючого органу, у якому платника податків знято з обліку;

2) фізичні особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність, знімаються з обліку після припинення такої незалежної діяльності, за наявності документально підтвердженої інформації відповідного державного органу, що реєструє таку діяльність або видає документи про право на заняття такою діяльністю (свідоцтва, дозволи, сертифікати тощо), та/або поданих до контролюючого органу за основним місцем обліку:

заяви за формою № 8-ОПП, дата якої фіксується в журналі за формою № 6-ОПП;

довідки за формою № 4-ОПП та інших документів, що видаються контролюючими органами платнику податків і підлягають поверненню до контролюючого органу.

Державна реєстрація (реєстрація) припинення підприємницької чи незалежної професійної діяльності фізичної особи або внесення до Реєстру самозайнятих осіб запису про припинення такої діяльності фізичною особою не припиняє її зобов'язань, що виникли під час провадження підприємницької чи незалежної професійної діяльності, та не змінює строків, порядків виконання таких зобов'язань та застосування санкцій за їх невиконання (п.п. 4 п. 11.22 розд. XI Порядку).

У разі державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи чи реєстрації у відповідному уповноваженому органі припинення незалежної професійної діяльності фізичної особи (якщо

така реєстрація була умовою ведення незалежної професійної діяльності) погашення грошових зобов'язань та/або податкового боргу здійснюється за рахунок майна зазначеної особи.

Особою, відповідальною за погашення грошових зобов'язань чи податкового боргу фізичної особи - підприємця або фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність, є така фізична особа (п.п. 5 п. 11.22 розд. XI Порядку).

Після державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізична особа продовжує обліковуватись у контролюючих органах як фізична особа - платник податків, яка отримувала доходи від провадження підприємницької діяльності.

Така фізична особа має забезпечити остаточні розрахунки з податків від провадження підприємницької діяльності, в установлені строки подати відповідному контролюючому органу річну податкову декларацію за звітний рік, у якому проведено державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця.

Контролюючий орган може призначити та провести документальну перевірку такої фізичної особи - платника податків за наявності підстав та з урахуванням строків давності, передбачених Податковим кодексом України.

Після державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичних осіб - підприємців, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія або територія проведення антитерористичної операції, процедури та дії, визначені п.п. 6 п. 11.22 розд. XI Порядку, можуть проводитись за місцем перебування таких осіб у разі їх звернення до відповідних контролюючих органів з документальним підтвердженням особи та місця перебування (п.п. 6 п. 11.22 розд. XI Порядку).

У разі коли після внесення до Реєстру самозайнятих осіб запису про припинення підприємницької чи незалежної професійної діяльності фізична особа продовжує провадити таку діяльність, вважається, що вона розпочала таку діяльність без взяття її на облік як самозайнятої особи (п.п. 6 п. 11.22 розд. XI Порядку).

Слід зазначити, що згідно з п. 11.16 розд. XI Порядку платникам податків, для яких законом установлені особливості їх державної реєстрації та які не включаються до ЄДР, а також щодо яких законом або нормативно-правовим актом Кабінету Міністрів України для проведення реєстрації ліквідації, реорганізації, закриття або припинення діяльності платника податків вимагається довідка про зняття з обліку платника податків, замість відомостей про відсутність (наявність) заборгованості зі сплати податків і зборів за формою № 30-ОПП видається довідка про зняття з обліку платника податків за формою № 12-ОПП. З моменту видачі довідки за формою № 12-ОПП такий платник податків вважається знятим з обліку у контролюючому органі за умови реєстрації його припинення відповідно до законодавства або внесення запису про припинення до відповідного державного реєстру.

Чи відображаються у податковій декларації екологічного податку (колонка 3 Додатку 3) за звітний квартал поточного року обсяги відходів, що були відображені у декларації за попередній звітний квартал, але не передані на видалення та утилізацію спеціалізованому підприємству (відсутній договір на видалення та утилізацію відходів)?

У колонці 3 «об'єкт оподаткування» Додатку 3 до податкової декларації екологічного податку за звітний квартал поточного року не потрібно зазначати обсяги відходів, що були відображені у податковій декларації за попередній звітний квартал, але не передані на видалення та утилізацію спеціалізованому підприємству (відсутній договір на видалення та утилізацію відходів).

Чи оприлюднюється та розміщується на офіційному веб-порталі ДФС інформація щодо платників, у яких є податковий борг?

На офіційному веб-порталі ДФС працює електронний сервіс «Дізнайся більше про свого бізнес-партнера».

Для перевірки інформації щодо наявності податкового боргу у платника податків необхідно ввести його код ЄДРПОУ або точну назву. Після введення такої інформації в одне з полів система здійснить пошук по ряду баз даних, доступних для публічного використання, і повідомить про результати пошуку.

Оновлення інформації на сайті щодо стану розрахунків платника податків з бюджетом (про наявність заборгованості) відбувається щоденно, крім вихідних та святкових днів, після проведення розрахунків зведених показників в центральній базі даних за результатами попереднього банківського дня.

При цьому слід враховувати, що у електронному он-лайн сервісі «Дізнайся більше про свого бізнес-партнера» зазначається інформація про наявність боргу платника в цілому по Україні, тоді як платник податків може перебувати на обліку не лише в контролюючому органі за основним місцем обліку, а й обліковуватись як платник окремих податків та зборів в контролюючих органах за неосновним місцем обліку.

Наразі за допомогою електронного сервісу «Електронний кабінет платника» (оновлена версія) в приватній частині (особистому кабінеті), з використанням електронного цифрового підпису, доступний розділ «Стан розрахунків з бюджетом», який дає можливість:

- переглянути дані щодо розрахунків з бюджетом за останні 2 роки;
- застосування фільтру в розрізі контролюючих органів;
- вивантажити інформацію у форматі XML – файлів.

Окрім того, платник з приводу проведення звірки щодо стану розрахунків з бюджетом може безпосередньо звернутись до контролюючих органів за основним та неосновним місцем обліку.

Єдиний податок

Чи може ФОП бути платником ЄП, якщо вона надає послуги з проведення ігор на більярді, в тому числі прокат інвентаря (стіл, кий та інше)?

Фізична особа – підприємець, яка здійснює діяльність з надання послуг з проведення ігор на більярді, які проводяться без одержання гравцем призу (виграшу), в тому числі прокат інвентаря (стіл, кий та інше), може бути платником єдиного податку другої або третьої групи.

Чи необхідно ФОП платнику ЄП уточнювати відомості, зазначені на титульній сторінці книги обліку доходів (книги обліку доходів і витрат), у разі їх зміни?

У разі зміни відомостей, зазначених на титульній сторінці книги обліку доходів (книги обліку доходів і витрат), платник єдиного податку може самостійно зазначити відповідні зміни та продовжити її ведення до реєстрації нової.

Чи включається дохід, отриманий як компенсація (відшкодування) за рішенням суду за будь-які попередні (звітні) періоди до складу доходу ЮО – платника – ЄП?

Якщо юридична особа - платник єдиного податку отримує суму коштів як компенсацію (відшкодування) за рішенням суду за будь-які попередні (звітні) періоди, то така сума включається до складу доходу для цілей оподаткування єдиним податком, проте не включається при визначенні обсягу доходу для надання права зареєструватися платником єдиного податку та/або перебувати на спрощеній системі оподаткування.

Актуально для фізичних осіб – підприємців, які обирають «спрощенку»

Новостворена фізична особа – підприємець для обрання спрощеної системи оподаткування та ставки єдиного податку другої групи повинна подати заяву про застосування спрощеної системи оподаткування до закінчення місяця в якому відбулася державна реєстрація.

Заява подається за вибором платника податків:

- особисто або уповноваженою особою;
- надсилається поштою з повідомлення про вручення та з описом вкладення;
- засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умов реєстрації електронного підпису;
- державному реєстратору, як додаток до реєстраційної картки.

Зареєстровані в установленому порядку фізичні особи – підприємці, які до закінчення місяця, в якому відбулася державна реєстрація, подали заяву щодо обрання спрощеної системи оподаткування та ставки єдиного податку, встановленої для другої групи, вважаються платниками єдиного податку з першого числа місяця, наступного за місяцем, у якому відбулася державна реєстрація.

Для обрання спрощеної системи оподаткування та ставки єдиного податку, встановленої для другої групи, законодавчо не передбачено перенесення термінів подачі заяви для фізичних осіб – підприємців, які були зареєстровані в останні дні місяця

Чи має право ФОП - платник ЄП здійснювати продаж паливно-мастильних матеріалів (ПММ) у тарі місткістю 20 літрів включно?

Фізичні особи підприємці - платники єдиного податку мають право здійснювати виключно роздрібний продаж паливно-мастильних матеріалів у тарі місткістю до 20 літрів.

Здійснювати роздрібний продаж паливно-мастильних матеріалів у тарі місткістю 20 літрів та більше, а також оптовий продаж таких товарів незалежно від об'єму тари, фізичним особам – підприємцям - платникам єдиного податку не дозволяється.

Чи включається до доходу ФОП – платника ЄП сума коштів, отримана від продажу товарів (робіт, послуг), яка перерахована з одного розрахункового рахунку на інший, який відкритий для здійснення підприємницької діяльності?

Фізична особа – підприємець – платник єдиного податку включає до доходу отриману суму коштів від продажу товарів (робіт, послуг) в день її отримання на розрахунковий рахунок, який відкритий для здійснення підприємницької діяльності. Кошти, які вже були включені до доходу, переведені на інший розрахунковий рахунок, який теж відкритий для здійснення підприємницької діяльності, не підлягають повторному оподаткуванню єдиним податком.

Як визначається обсяг доходу ФОП – платників ЄП другої та третьої груп для визначення необхідності застосування РРО?

Фізичні особи – підприємці – платники єдиного податку другої і третьої груп, які здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням платіжних карток, чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, з метою визначення необхідності застосування реєстратора розрахункових операцій повинні самостійно визначити перевищення обсягу доходу понад 1 000 000 гривень. При цьому враховується обсяг доходу за поточний звітний податковий рік. Обсяг доходу з метою застосування критерію (понад 1 000 000 гривень) визначається з урахуванням всіх доходів, які відповідно до ст. 292 ПКУ включаються до складу доходу платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця.

«Єдиний соціальний внесок»

Про зміни до Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного соціального внеску

Державна фіскальна служба України у листі від 08.11.2016 №35758/7/99-99-13-02-01-17 у зв'язку із публікацією в Офіційному віснику України від 18.10.2016 №80 наказу Міністерства фінансів України від 07.09.2016 №813 «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.09.2016 за №1290/29420, яким внесено зміни, зокрема, до Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 14.04.2015 №435, повідомляє.

Частиною четвертою статті 8 Закону України від 08 липня 2010 року №2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» встановлено, що порядок нарахування, обчислення і сплати єдиного внеску визначається цим Законом, у частині адміністрування – Податковим кодексом України, та прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову та митну політику.

Відповідно до пункту 46.6 статті 46 Податкового кодексу України у разі якщо в результаті запровадження нового податку або зміни правил оподаткування змінюються форми податкової звітності, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, який затвердив такі форми, зобов'язаний оприлюднити нові форми звітності.

До визначення нових форм декларацій (розрахунків), які набирають чинності для складання звітності за податковий період, що настає за податковим періодом, у якому відбулося їх оприлюднення, є чинними форми декларацій (розрахунків), чинні до такого визначення.

Звітність зі змінами, внесеними наказом №813, подаватиметься платниками єдиного внеску починаючи з 01.12.2016.

Яким чином підприємцю - платнику єдиного внеску знятися з обліку в контролюючих органах у разі припинення підприємницької діяльності?

Законом України від 13 травня 2014 року № 1258-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичних осіб – підприємців за заявницьким принципом» внесено зміни до Закону України від 8 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» зі змінами та доповненнями (далі – Закон № 2464).

Зняття з обліку платників єдиного внеску – фізичних осіб – підприємців, здійснюється контролюючими органами на підставі відомостей з реєстраційної картки, наданих державним реєстратором, після проведення передбачених законодавством перевірок платників та проведення остаточного розрахунку (абз. 7 частини 1 ст. 5 Закону № 2464).

У разі державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця така фізична особа користується правами, виконує обов'язки та несе відповідальність, що передбачені для платника єдиного внеску, в частині діяльності, яка здійснювалася нею як фізичною особою – підприємцем (частини 4 ст. 6 Закону № 2464).

При цьому останнім звітним періодом є період з дня закінчення попереднього звітного періоду до дня державної реєстрації припинення підприємницької діяльності такої фізичної особи (частина 8 ст. 9 Закону № 2464).

Платник єдиного внеску (фізична особа – підприємець) знімається з обліку після проведення перевірки (у разі її проведення) та здійснення остаточного розрахунку зі сплати єдиного внеску

До реєстру страхувальників вносяться відповідні записи із зазначенням дати та причини зняття з обліку платника єдиного внеску.

Датою зняття з обліку платника єдиного внеску є дата внесення запису до реєстру страхувальників.

З цим та іншими роз'ясненнями можна ознайомитися у [Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі ДФС України](#) (дане роз'яснення у категорії 301).

Чи вважається податковим боргом сума єдиного внеску, своєчасно не нарахована та/або не сплачена у встановлені строки?

Відповідно до підпункту 14.1.175 п.14.1 ст.14 Податкового кодексу України від 02.12.2010 №2755-VI зі змінами та доповненнями (далі – ПКУ) податковий борг – це сума узгодженого грошового зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), але не сплаченого платником податків у встановлений ПКУ строк, а також пеня, нарахована на суму такого грошового зобов'язання.

Правові та організаційні засади забезпечення збору та обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок), умови та порядок його нарахування і сплати та повноваження органу, що здійснює його збір та ведення обліку, визначає Закон України від 08.07.2010 №2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» зі змінами та доповненнями (далі – Закон №2464).

Згідно з пунктом 6 частини першої статті 1 Закону №2464 сума єдиного внеску, своєчасно не нарахована та/або не сплачена у строки, встановлені цим Законом, обчислена органом доходів і зборів у випадках, передбачених цим Законом, є недоїмкою.

Отже, сума єдиного внеску, своєчасно не нарахована та/або не сплачена у встановлені строки, не вважається податковим боргом, а є недоїмкою.

Відповідне питання – відповідь розміщене у підкатегорії 134.01 Бази знань, що знаходиться на сервісі «Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс» офіційного веб-порталу ДФС України за посиланням <http://zir.sfs.gov.ua> у розділі: «ЗАПИТАННЯ-ВІДПОВІДІ З БАЗИ ЗНАНЬ».

За який звітний період та в який термін подається звіт щодо сум нарахованого ЄВ у разі державної реєстрації припинення господарської діяльності страхувальника?

Відповідно до ст. 59 Господарського кодексу України від 16 січня 2003 року № 436-IV зі змінами та доповненнями припинення суб'єкта господарювання здійснюється відповідно до Закону України від 15 травня 2003 року № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (далі – Закон № 755).

Згідно з ст. 4 Закону № 755 у разі злиття юридичних осіб здійснюється державна реєстрація новоутвореної юридичної особи та державна реєстрація припинення юридичних осіб, що припиняються у результаті злиття. Припинення вважається завершеним з дати державної реєстрації припинення юридичних осіб, що припиняються у результаті злиття.

У разі перетворення юридичних осіб здійснюється державна реєстрація припинення юридичної особи, що припиняється у результаті перетворення, та державна реєстрація новоутвореної юридичної особи. Перетворення вважається завершеним з дати державної реєстрації новоутвореної юридичної особи.

У разі поділу юридичних осіб здійснюється державна реєстрація новоутворених юридичних осіб та державна реєстрація припинення юридичної особи, що припиняється у результаті поділу. Поділ вважається завершеним з дати державної реєстрації припинення юридичної особи, що припиняється у результаті поділу.

У разі приєднання юридичних осіб здійснюється державна реєстрація припинення юридичних осіб, що припиняються у результаті приєднання, та державна реєстрація змін до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (далі – Єдиний державний реєстр), щодо правонаступництва юридичної особи, до якої приєднуються. Приєднання вважається завершеним з дати державної реєстрації змін до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі, щодо правонаступництва юридичної особи, до якої приєднуються.

Пунктом 65.2 ст. 65 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями визначено, що облік самозайнятих осіб здійснюється шляхом внесення до Державного реєстру фізичних осіб - платників податків записів про державну реєстрацію або припинення підприємницької діяльності, незалежної професійної діяльності, зняття з обліку, а також вчинення інших дій, які передбачені Порядком обліку платників податків і зборів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1588 (в редакції наказу Міністерства фінансів України від 22.04.2014 № 462 із змінами та доповненнями) (далі – Порядок № 1588).

Згідно з п.п. 1 п. 11.21 розд. XI Порядку № 1588 для платників податків, державна реєстрація припинення яких здійснюється згідно із Законом № 755, підставою для зняття їх з обліку у контролюючих органах є надходження відомостей про державну реєстрацію припинення юридичної особи. Дата зняття з обліку відповідає даті закриття останньої інтегрованої картки платника податків або даті отримання відомостей про припинення юридичної особи у разі, якщо на момент отримання таких відомостей були закриті всі інтегровані картки такого платника податків.

Підставою для зняття фізичної особи - підприємця з обліку у відповідному контролюючому органі є відомості про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичною особою - підприємцем за її рішенням, або за судовим рішенням, або у разі її смерті, або оголошення її померлою, або визнання її безвісно відсутньою, а також відомості відповідної реєстраційної картки.

Дата зняття з обліку фізичної особи - підприємця відповідає даті отримання відомостей про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця (п.п. 1 п. 11.22 розд. XI Порядку № 1588).

Пунктом 6 розд. IV Порядку обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.11.2014 № 1162 із змінами та доповненнями (далі – Порядок № 1162), визначено, що для платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄВ), на яких поширюється дія Закону № 755, після надходження від державного реєстратора відомостей про проведення державної реєстрації припинення юридичної особи або про закриття відокремленого підрозділу із зазначенням номера та дати внесення відповідного запису до Єдиного державного реєстру, контролюючий орган знімає платника єдиного внеску з обліку та вносить відповідні записи до реєстру страхувальників із зазначенням дати та підстави зняття з обліку.

Дані про зняття з обліку платника ЄВ контролюючим органом передаються до державного реєстратора.

Після проведення остаточного розрахунку платниками ЄВ, на яких не поширюється дія Закону № 755, контролюючий орган знімає їх з обліку та вносить відповідні записи до реєстру страхувальників із зазначенням дати та підстави зняття з обліку (п. 5 розд. V Порядку № 1162).

Датою зняття з обліку платника ЄВ є дата внесення запису до реєстру страхувальників.

Відповідно до п. 9 розд. II Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 14.04.2015 № 435 (далі – Порядок № 435), у разі припинення без правонаступника або зняття з обліку у фіскальних органах страхувальник зобов'язаний подати звіт за останній звітний період до

дати державної реєстрації припинення та звіти за попередні звітні періоди, якщо вони не подавались.

Якщо при припиненні страхувальника є правонаступник, звіт до фіскального органу подається правонаступником, якщо правонаступництво підтверджено установчими документами із зазначенням правонаступника (п. 10 розд. II Порядку № 435).

Чи звільняються спрощенці від сплати єдиного внеску за періоди, в яких не отримували дохід?

Відповідно до п. 4 частини першої ст. 4 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» із змінами і доповненнями (далі – Закон № 2464) платниками єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄВ) є ФОП, в тому числі ФОП платники ЄП.

Для ФОП платників ЄП ЄВ нараховується – на суми, що визначаються такими платниками самостійно для себе, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої Законом № 2464. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску (п. 3 частини першої ст. 7 Закону № 2464).

Згідно з п. 5 частини першої ст. 1 Закону № 2464 мінімальний страховий внесок – це сума ЄВ, що визначається розрахунково як добуток мінімального розміру заробітної плати на розмір внеску, встановлений законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та підлягає сплаті щомісяця.

Частиною п'ятою ст. 8 Закону № 2464 для зазначеної категорії платників встановлена обов'язкова ставка ЄВ що дорівнює 22 відс. бази нарахування.

ЄВ підлягає сплаті незалежно від фінансового стану платника (частина дванадцята ст. 9 Закону № 2464).

Відповідно до частини четвертої ст. 4 Закону № 2464 право на звільнення від сплати ЄВ за себе мають ФОП платники ЄП за умови, що вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу.

Таким чином, ФОП платники ЄП сплачують ЄВ за періоди, в яких вони були платниками єдиного податку, незалежно від того, отримували вони дохід у цей період чи ні. Виключенням є ФОП платники ЄП за умови, що вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу.

З цим та іншими роз'ясненнями можна ознайомитися у [Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі ДФС України](#) (дане роз'яснення у категорії 301).

Яким чином ФОП сплачують ЄВ у разі припинення підприємницької діяльності?

Відповідно до п. 4 частини першої ст. 4 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» зі змінами та доповненнями (далі – Закон № 2464) платниками єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – ЄВ) є ФОП, в тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування.

Згідно з п. 8 ст. 4 Закону України від 15 травня 2003 року 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» із змінами та доповненнями фізична особа - підприємець позбавляється статусу підприємця з дати внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань запису про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності цієї ФО.

У разі державної реєстрації припинення підприємницької діяльності ФОП зобов'язані подати самі за себе Звіт про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску (далі – Звіт) згідно додатком 5 до Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 14.04.2015 № 435 із змінами і доповненнями (далі – Порядок № 435), із зазначенням типу форми «ліквідаційна», де останнім звітним періодом є період з дня закінчення попереднього звітного періоду до дня державної реєстрації припинення підприємницької діяльності (п. 8 розд. III Порядку № 435).

Термін сплати зобов'язань, визначених ФОП у Звіті з позначкою «ліквідаційний» настає в день подання такого Звіту, відповідно ЄВ повинен бути сплачений до дати подання Звіту включно.

Крім цього, відповідно до ст. 5 Закону № 2464, зняття з обліку платників ЄВ, зокрема ФОП в органах доходів і зборів, здійснюється контролюючими органами на підставі відомостей з реєстраційної картки, наданих державним реєстратором, після проведення передбачених законодавством перевірок платників та проведення остаточного розрахунку.

ФОП знімаються з обліку як платники ЄВ в контролюючому органі у разі встановлення факту відсутності заборгованості зі сплати ЄВ, контроль за справлянням якого здійснюють контролюючі органи.

У разі державної реєстрації припинення підприємницької діяльності ФОП, така ФОП користується правами, виконує обов'язки та несе відповідальність, що передбачені для платника ЄВ в частині діяльності, яка здійснювалася нею як ФОП.

За порушення норм Закону № 2464 платники ЄВ несуть фінансову та адміністративну відповідальність відповідно до ст.ст. 25, 26 Закону № 2464 та ст. 165 прим. 1 Кодексу України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X зі змінами та доповненнями.

Чи є базою нарахування ЄВ компенсація, нарахована роботодавцем працівнику, за невикористані щорічні відпустки (основну та додаткову)?

Суми грошових компенсацій за невикористані щорічні (основну та додаткову) відпустки, нараховані роботодавцем працівнику у місяці звільнення, є базою нарахування єдиного внеску.

При цьому, у разі нарахування роботодавцем зазначених сум компенсацій працівнику після його звільнення єдиний внесок на такі суми не нараховується та, відповідно і не сплачується, оскільки, підприємство після звільнення працівника не несе обов'язку страхувальника, а відповідно і платника страхових внесків.

Який розмір ЄВ застосовують ФОП платники ЄП без використання праці найманих працівників?

Фізичні особи - підприємці, які обрали спрощену систему оподаткування без використання праці найманих працівників, нараховують єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у розмірі 22 відс. на суму, визначену такими платниками самостійно, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», та не менше розміру мінімального страхового внеску.

Чи обов'язкове проведення звірення сум нарахування та сплати ЄВ?

Відповідно до частини сьомої ст. 14 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» зі змінами та доповненнями (далі – Закон № 2464) контролюючі органи зобов'язані проводити звірення сум нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок) за вимогою платників, зазначених у пунктах 1, 4 і 5 частини першої ст. 4 Закону № 2464, а саме: роботодавців, фізичних осіб – підприємців та осіб, які забезпечують себе роботою самостійно.

При цьому, Інструкція про порядок формування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 20.04.2015 № 449, та Порядок формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 14.04.2015 № 435, не передбачають обов'язкового проведення платниками звірення сум нарахування та сплати єдиного внеску..

Яким чином платнику ЄВ - ФОП зняти з обліку в контролюючих органах у разі припинення підприємницької діяльності?

Законом України від 13 травня 2014 року № 1258-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичних осіб – підприємців за заявничим принципом» внесено зміни до Закону України від 8 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» зі змінами та доповненнями (далі – Закон № 2464).

Зняття з обліку платників єдиного внеску – фізичних осіб – підприємців, здійснюється контролюючими органами на підставі відомостей з реєстраційної картки, наданих державним реєстратором, після проведення передбачених законодавством перевірок платників та проведення остаточного розрахунку (абз. 7 частини 1 ст. 5 Закону № 2464).

У разі державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця така фізична особа користується правами, виконує обов'язки та несе відповідальність, що передбачені для платника єдиного внеску, в частині діяльності, яка здійснювалася нею як фізичною особою – підприємцем (частини 4 ст. 6 Закону № 2464).

При цьому останнім звітним періодом є період з дня закінчення попереднього звітного періоду до дня державної реєстрації припинення підприємницької діяльності такої фізичної особи (частина 8 ст. 9 Закону № 2464).

Платник єдиного внеску (фізична особа – підприємець) знімається з обліку після проведення перевірки (у разі її проведення) та здійснення остаточного розрахунку зі сплати єдиного внеску.

До реєстру страхувальників вносяться відповідні записи із зазначенням дати та причини зняття з обліку платника єдиного внеску.

Датою зняття з обліку платника єдиного внеску є дата внесення запису до реєстру страхувальників.